

Petőcz András

**AZ
EGÉSZEN KICSI KIS LÉTEZŐ
ÉS
EGYÉB TÖRTÉNETEK**

Orchie-nak, a Deûle partjára emlékezve

PETŐCZ ANDRÁS

Az Egészen Kicsi Kis Létező
és egyéb történetek
(felnőttmesék)

Napkút Kiadó
Budapest, 2014

A kötet megjelenését támogatta
a Nemzeti Kulturális Alap

L'auteur a bénéficié pour la rédaction de ce livre
d'une résidence d'écriture à la Villa Marguerite
Yourcenar et d'une bourse du Conseil général du
Nord.

AZ EGÉSZEN KICSI KIS LÉTEZŐ

© Petőcz András, 2014

© Napkút Kiadó, 2014

1. fejezet

DÖNTÉSRE VÁRVA

Hogy miért is történt minden éppen úgy, ahogyan történt, nem tudom. Ennyire meglepetésszerűen. És nem tudhatom azt sem, hogyan is alakul majd a sorsunk. Csak azt tudom, hogy most ennyi a feladat: várni. Megvárni, míg döntenek rólunk a döntéshozók.

Állok az ablaknál, nézem a házak tetejét, meg a főteret, ahol éppen piac van. Távcsővel még az árusok sürgés-forgását is láthatom. Minden a megszokott módon rendezett, mindenki a megszokott módon elegáns. A napfényben csillognak az arany és ezüst ékszerek.

Mára már otthonunkká lett ez a szoba, itt, a hegyoldalban, ahonnan rálátni a városra, az apró termetű emberek városára. Itt hagyhatnánk mindent, szabadon elmehetnénk, senki nem állná utunkat, mégsem tesszük. És ők is tudják, az itteniek, ezek a furcsa, kis növésű lények, hogy nem megyünk el, felesleges tehát őriséget állítaniuk. Nem vagyok veszélyes a számukra. És, tulajdonképpen, szeretünk itt lenni. Minden olyan gyönyörű, miközben minden annyira kicsi. Az ellátás is kiváló. Végül is hova mennénk? Vissza? Hova vissza?

Csak a festés hiányzik, az ecset érintése. Egyedül az hiányzik.

★

Mikor is kezdődött ez az egész? Tudom is én! Elkezdődött, legyen most elég ennyi. Egy nap itt sétáltunk *ezen* az utcákon, *ezek előtt* a házak előtt.

Itt sétáltunk, mi ketten. Ő meg én.

Barátkoztunk új lakóhelyünkkel.

Akkor még nem tudtuk, hogy ebben a városban csupa apró termetű ember lakik. Kicsi emberek, szelídek, jóindulatúak és nagyon határozottak. Nem hangoskodnak, nem kiabálnak egymással, udvariasak, előzékenyek, és szeretik, ha velük is udvarias és előzékeny mindenki.

A házak is egészen kicsik. Persze nem olyan kicsik, hogy, mondjuk, nem férnek be az ajtón, nem kell ilyesmit gondolni, nagyon is normális ajtók vannak itt, ezeken a házakon, mégis, *minden olyan kicsinek tűnik*. Merthogy maguk az épületek is legfeljebb csak kétszintesek. Nem nagyobbak. És a kert, ami ott van mindegyik ház előtt, az is nagyon-nagyon kicsi.

És a kertkapu szinte mindenütt nyitva van. Mintha nem kellene félni semmitől. Néhol még hiányzik is ez a bizonyos kertkapu.

Azon a napon, amikor először sétáltunk együtt, itt, ebben a városban a társammal, vele, akivel már nagyon régóta együtt vagyok, és aki még az itt élőknel is kisebb, egészen kicsi, e miatt a kicsisége miatt néha úgy is nevezem őt magamban, hogy az Egészen Kicsi Kis Létező, vagy egyszerűen csak Aprószent, szóval, az első napon a társam meg-megállt a séta közben, és ilyeneket mondott:

– Rendetlenek ezek a picurkák! Nézd csak, nyitva hagyják a kertkaput!

Vagy ilyeneket:

– Itt még kapu sincsen, hoppá! Micsoda gondatlan picurkák ezek!

Így méltatlankodott azon az első napon a társam, az Egészen Kicsi Kis Létező. A társam, aki nem én vagyok. Akivel olyan nagy előszeretettel sétálgatok, bárhova is vet a rossz sorsom vagy a jó-szerencsém.

Merthogy sokat és sokfelé utazom, vagy utaztam eddig.

Most már valószínűleg nem utazom többet.

Festő vagyok, vagy voltam, igen, inkább csak voltam, ezért pontosabb, ha múlt időben fogalmazok, szóval, az *volt* a foglalkozásom, hogy tájképeket vagy városokat, utcákat, házakat festettem. Megrendelésre. Hogy megfessek ezt a furcsa várost, ezekkel az egészen apró termetű emberekkel,

ezt is egy gazdag műgyűjtő kérte tőlem. Egy gazdag olasz műgyűjtő. Talán firenzei. Igen. Mintha azt mondta volna, hogy Firenzébe való.

Jó munkának tűnt, ezért vállaltam. A városról ugyan nem hallottam korábban, sőt, még a hercegségről sem, ahol ez a nevezetes városka található, de az nem tesz semmit. Azt mondta a műgyűjtő, hogy fizeti az összes költségemet, fogadóban lesz szállásom, és annyi aranyat biztosít a számomra, amennyi garantálja, hogy ne szenvedjek hiányt semmiben.

Mondtam a megrendelőmnek, hogy viszem a társamat is. *A társamat, aki nem én vagyok.* Az Aprószentet. Neki is szüksége van szállásra, étkezésre. Kértem, hogy az ő költségeit is fedezze. Merthogy nekem csak úgy éri meg bárhol is lenni, ha ő is velem van.

Így szoktam meg.

A megrendelőm nem örült ennek a kérésemnek, de aztán megvonta a vállát, beleegyezett. Azt mondta, ismeri eddigi munkáimat, megbízik bennem, őt csak az elvégzett munka minősége érdekli.

Egyébként pedig nagyon határozott elképzelései voltak a megrendelőmnek. Pontosan megadta az elkészítendő képek méreteit, a beállításokat, még azt is, mit és mikor kell lefestenem. Kikötötte, hogy csak természetes fényben dolgozhatom, jó,

napsütéses időben, sötétedés után már el kell tennem az ecseteimet. Tudta rólam, hogy gyakran fátylafénynél is javítgatok a vásznaimon, úgy látszik, híre ment már ennek is a szakmában, éppen ezért előre eltiltott az ilyen típusú munkálkodástól.

Azt mondta, tökéletességre törekszik. Legyenek olyanok a vásznak, mintha az eredetit látnánk. Azt is mondta, hogy ezekről fogják majd évszázadok múlva rekonstruálni napjaink városképét. És még azt is hozzátette, hogy mindez nagyon fontos. Pontosnak kell lennünk minden körülmények között.

Szigorú és kemény fickó a megrendelőm, de jól fizet. Megéri neki dolgozni.

Az Egészen Kicsi Kis Létező már az első nap után megszerette a várost. Tetszett neki, hogy mindenki olyan kicsi, majdnem olyan kicsik itt az emberek, mint ő, pedig ő tényleg nagyon kicsi, ezt azért leszögezhetjük.

És tetszett neki az is, hogy a házak előtti kertkapu nyitva van.

– Olyan az egész, mintha mindig vendégségbe hívnának minket! – mondta séta közben az első napon, és még nevetett is hozzá.

Nagyon tud nevetni a társam, az Egészen Kicsi Kis Létező.

Az első három napon nem volt semmi baj. A megrendelőm által kijelölt tereken szépen sor-

ban felállítottam a festőállványomat, vázlatot készítettem azokról a városrészekről, épületekről, amelyek ábrázolására megbízást kaptam. Mindig így dolgozom. Végigjárom helyszíneimet, próbálgatom a beállításokat. Az első napokban. Aztán kiválasztok egyetlen helyet, és ott napokat töltök el. Szisztematikus vagyok: addig nem keresek új helyszínt, amíg az adott képpel nem végeztem.

A negyedik napon a polgármesteri hivatal előtti téren kezdtem dolgozni. Különleges timpanonja van az itteni városházának, az egész főtér sajátos hangulatot áraszt. A festett ablakok, az ablakkeretek aranyozása, az a színes forgatag a téren! Lenyűgöző látványt nyújt mindez!

Egyáltalán: elmondhatjuk, hogy ez a város maga a jólét, a gazdagság. Csupa elegáns kis ember, finom szabású öltönyben, ékszerekkel gazdagon díszített ruhában. És a tisztaság az utcákon! Az épületeknek az a színessége!

Néhány nappal az érkezésünk után már tudtuk, az Egészen Kicsi Kis Létező meg én, hogy a világnak valamiféle különös szegletébe vetett minket a sorsunk. Talán nincs is ilyen város sehhol a földgolyón. Talán nincsenek is máshol hasonló gazdagságban, békében élő, ennyire boldog emberek!

Van egy kis hordozható székem. Arra ült le az Egészen Kicsi Kis Létező ott, a téren, a városháza előtt. Lóbálta a lábát, merthogy még a pici székről sem ért le a lába a földre.

Az a helybéli polgár, aki akkor odajött hozzám, különlegesen elegánsnak tűnt. Tiszteletudóan megemelte a kalapját, úgy köszöntött:

– Üdvözlöm, kedves Uram! Önök, ha jól látom, idegenek erre, mifelénk, nemde?

Nem szeretem, ha munka közben zavarnak.

– Igen, kedves Uram – válaszoltam a lehető legudvariasabban, bár kissé kelletlenül –, idegenek vagyunk errefelé. Festő vagyok, megörökítem az önök gyönyörű városát, ha megengedik.

– Igen. Hm. Igen. Persze, természetesen – mondta az ismeretlen. Elgondolkodva babrálta a szakállát, miközben nézegette a hevenyészett vázlatomat a vásznon. – Miért ne engednénk? Végül is nem lopja el a házainkat...

És nevetett. Mintha valami szellemeset mondott volna.

Valahogy kellemetlen volt a nevetése.

Kellemetlen volt? Nem ez a pontos kifejezés. Amilyen kicsi volt ez az ember, annyira hangosan tudott nevetni. A nevetése odacsalogatta hozzánk a téren lévő helybélieket, akik lassanként körénk gyűltek. Először csak ketten-hárman jöttek oda,

aztán már egész tömeg kezdett kialakulni körülöttünk.

Újdonsült ismerősöm egyre csak nevetett. Egyre hangosabban nevetett, öblösen, telten, úgy, hogy dübörgésnek, égzengésnek tűnt ez a nevetés. Tenyeremet a fülemre tapasztottam, úgy éreztem, szétszakad a dobhártyám a hangerejétől.

Néhány helybéli vele nevetett.

Gyerekkorom óta tömegiszonyom van, gyűlölöm a sokaságot, és az, hogy egy csoportosulás közepén legyek, nos, ennek már a gondolata is borzalommal tölt el.

– És van hozzá papírja? – szólalt meg hirtelen a furcsa helybéli polgár. Néztem rá csodálkozva. A nevetése annyira váratlanul ért véget, és olyan sűrű lett a csend azáltal, hogy megszűnt ez a furcsa nevetés, hogy a kérdése szinte visszhangzott, ott, a téren. És körülöttem a tömeg is! A jól öltözött urak és asszonyságok csak néztek rám némán, szinte számonkérően.

– Mármint pecsétes engedélye! – mondta az ismeretlen, és diadalittasan nézett körbe, honfirtársaira. – A polgármestertől. Merthogy nálunk nem lehet *csak úgy* lefesteni a házakat, a tereket, az utcákat. A *mi* házainkat, tereinket, utcáinkat! Az ilyesmihez engedély kell! Engedély nélkül mindez bűncselekmény. Nem szabad, hogy idegenek csak

úgy belelássanak a *mi* békés, nyugodt hétköznapjainkba. De nem ám!

– De nem ám! – zúgta a tömeg, és ha lehet, még közelebb húzódtak hozzánk. Szinte levegőt sem kaptam, annyira közel furakodtak. Egy színes ruhába öltözött, dús keblű asszonyság szinte rám tapadt a testével.

– E-engedély? – dadogtam, de a helybéli, aki valami, számomra ismeretlen okból láthatóan komoly tekintélynek örvendett ott, a téren, nem nagyon engedett szóhoz jutni:

– Nincsen baj, kedves Uram, semmi baj nincsen. Önök idegenek itt, mifelénk, nem ismerik szokásainkat, törvényeinket. Nem tudhatják, hogy rólunk, épületeinkről, városunkról nem szabad másolatot készíteni, mert oly nagyon *egyediek* vagyunk. Ennek ellenére! Talán megérti, kedves Uram, hogy, bár nem ismerhették törvényeinket, szankciókat kell Önök ellen foganatosítanunk. Festőszerszámait, vásznait elkobozzuk, Önt és nagyon szimpatikus társát, aki olyannyira hasonlít az itteniekre, vagyis ránk, hogy meg nem mondaná senki róla, hogy idegen, nos, Önöket a város a vendégeinek tekinti, és kijelöl az Önök számára egy helyet, ahol addig kell majd tartózkodniuk, amíg a polgármesteri hivatal engedélyt nem ad munkája folytatásához, vagy ki nem utasítja Önöket váro-

sunkból. Higgye el, Uram, nincs értelme az ellenállásnak. Kérem, ne nehezítse meg a dolgomat.

Mialatt így szónokolt az újdonsült ismerős, döbbenet láttam, hogy néhány egyenruhás megfogja a vásznaimat, ecseteimet, festékeimet, és magával viszi azokat, nem tudom, hova. Mindeközben valakik hátulról megfogták a karomat, hogy moccanni sem tudtam, és a kezemre bilincs került. Társam, az Egészen Kicsi Kis Létező ijedten nézett rám. Őt nem bántották. Szerencsére. Sőt, gondosan ügyeltek arra, hogy mindig szorosan mellettem legyen, így ültettek be minket a város címerével ellátott négylovas hintóba.

★

A kalapos, különlegesen elegáns helybéliről kiderült aztán, hogy ő a város rendőrfőnöke, és az első naptól kezdve figyeltette munkálkodásomat, letartóztatásunkat gondosan készítette elő.

Azóta többször is beszélgettünk.

Segített a kérvényem elkészítésében, és azt ígérte, közbenjár az érdekemben a döntéshozóknál.

Az ellátás jó. Sokat sétálunk, semmiben nem szenvedünk hiányt. Társam, az Egészen Kicsi Kis Létező jól érzi itt magát. A közeli parkba szoktunk kijárni, ha jó idő van, márpedig többnyire jó idő van.

A rendőrfőnök azt mondja, hogy ameddig nem dönt rólam a polgármesteri hivatal, nem festhetek, tehát nem kaphatom vissza a szerszámaimat, a vásznaimat. De különben minden rendben van, és a döntés is meglesz előbb-utóbb. Csak az a baj, mondja a rendőrfőnök, hogy az ilyen művészféléket, mint aki én is vagyok, itt, ebben a városban nem nagyon szeretik. Egyébként szimpatikusak vagyunk mindenkinek. Ezért aztán szívesen látott vendégek lehetünk mindaddig, amíg meg nem születik a döntés, a hivatal döntése, vagyis néhány évig bizonyosan.

Távcsővel nézem a várost az ablakomból. Anynyira gyönyörű minden! Kicsit üresek a hétköznapijaim, de alapjában véve boldog vagyok.

2. fejezet

A FŐCENZOR HALÁLA

Hogy milyen erős a pusztítás vágya! Mennyi akarat fér el a törékeny emberi testben!

Állok az orrvitorla mellett, nézem a vizet, gondolkodom.

Ha azt a márványból készült szobrocskát nem emelem fel, valószínűleg ma is élne. Tehát én öltem meg? Ilyen kevés elég volt ahhoz, hogy megszabaduljunk tőle?

Nem tudom, de azt tudom, hogy nem térek vissza oda, soha többé.

Három hete vagyok úton társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel. Három hete utazunk, hajóval, keresztül az óceánon, hogy megpillantsuk végre az Ígéret Földjét.

Próbálok elfeledni azt, ami történt. Ha lehunyom a szemem, gyakran látom magam előtt a hájfejű hivatalnok öntelt, gógös arcát, ahogy pökhendien válaszol nekem a városi előljáróság épületének lépcsőfordulójában. Hiszen meg sem akart hallgatni! Szóra sem méltatott!

És a következő pillanatot is látom, a rémületet a tekintetemben, amikor a szívéhez kap. Tudom, hogy minderre örökké emlékezni fogok.

És azt is tudom, hogy nem tehettem mást. Hogy ennyivel tartoztam saját magamnak, meg a társamnak is. Annyival, hogy dühömben megemelem azt a kicsi szobrot!

Megöltem volna a kitüntetési osztály vezetőjét, ezt a – minek is nevezzem – *férget*, aki évek óta foszt meg a pénztől, ami járna nekem, a díjtól, ami tulajdonképpen az enyém? Lehet, hogy valóban gyilkos vagyok?

Nem tudom.

Emlékszem a hörgésére, ahogy levegő után kapkodott, meg arra is, ahogy homlokáról ömleni kezdett a veríték. És emlékszem a szagára is, az elhájjasodott teste kipárolgására, haláltusája verejtékének émelyítő illatára.

Nem hiszem, hogy Disgustoso R., a cenzor, a kitüntetési osztály vezetője bárkinek is hiányozna. Nem hiszem, hogy könnyeket hullajtana érte bárki is. Egy korszak lezárult a halálával, ez kétségtelen. És az én életemben is új korszak kezdődik. Menekülnöm kell az ismeretlen földrészre, az indiánok közé, Amerikába, hiszen a város, szülővárosom minden polgára, maga az uralkodó is, egy szóval, honfitársaim azt hiszik, hogy Disgustoso R. gyilkosa vagyok, én öltem meg a festők és az írók életének megnyomorítóját, tönkretévőjét, a hatalom ezen féregnyúlványszerű birtokosát.

Mindenki azt hiszi, gyilkos vagyok, és lehet, hogy igazuk van.

Menekülnöm kell: rossz sorsom így teljesedik be.

★

Festészetet tanultam, ehhez értek, nem értek semmi máshoz.

Bármit megfestek, amire megrendelést kapok, magas szinten, jó minőségben. Megrendelőim biztosak lehetnek abban, hogy nem csupán mestermunkát kapnak a kezükbe, hanem olyan műalkotást, amelyik kiállja majd az idő próbáját. Csak azt kérem, dolgozhassak, vagyis ne akadályozzanak a munkámban, és még azt, hogy a nekem és a művészetemnek járó elismerést megkaphassam végre.

Ez az, amire szükségem van.

Ha nem dolgozhatom, és ha munkámért nem kapok dicséretet, elpusztulok. Alkotó vagyok, művész, akinek az elismerés úgy kell, mint másnak a falat kenyér.

Az elismerés hiánya méreg, amely lassan, de biztosan sorvasztja idegrendszeremet, izmaimat.

Már évek, évtizedek óta várok egy díjra, amelyik anyagilag és erkölcsileg megalapozhatná idősebb kori művészetemet, azt a korszakot, amely mindannyiunk életében eljön egyszer, és amelyik már nem az alkotói termékenység időszakára lesz.

Tény, ami tény, nem kaptam meg a nekem járó elismerést. Nem csupán nem kaptam meg, de aljas eszközökkel le is tiltatták a nevemet minden alkotói listáról ott, ahol megszülettem, ahol felnélkedtem. Lehetetlenné tették működésemet, és az ecsetet is kivették a kezemből.

Történt pedig mindez az után, hogy utolsó utamról, a *kicsi emberek*, vagy, ahogy azt a társam, az Egészen Kicsi Kis Létező mondogatta, a *picurkák városából* hazatértem. Hazatérésem után emlékezetből festettem meg az egészen kicsi kis emberek gyönyörű városát, megszületett tehát az a városkép- és tájképsorozat, amit eredetileg is elterveztem, és amire megbízást kaptam firenzei megrendelőmtől.

A képekből nagyszabású kiállítást rendeztem.

Ekkoriban jól ment a sorunk, az Egészen Kicsi Kis Létezőé, akiről gondoskodnom kell, és az enyém.

Sikere volt a kiállításomnak, az egész város megcsodálta munkáimat. Abban bíztam, hogy ennek eredménye a városi előjáróság azon díja lesz, a *Glória-jutalom*, amelyikre évek óta rendszeresen felterjesztenek. A Glória-jutalom akkora összeggel jár, hogy abból hosszú évekig élhetnénk mind a ketten, az Egészen Kicsi Kis Létező meg én.

Az újbóli felterjesztésem utáni hetek gyorsan teltek, izgalomban, persze, meg munkával: volt

kedvem dolgozni, a műtermemben szaporodtak a vásznak, rajtuk újabb és újabb különleges, ígéretes vázlatok, mondhatom, jó időszak volt ez. Tudni kell, hogy a műtermem mindig nyitva áll, szívesen látok bárkit, kíváncsiskodót, megrendelőt, a vendégek nem zavarnak.

Látogatóim száma ekkoriban egyre nőtt. Volt közöttük olyan, aki diszkréten megsúgta, hogy ő tudja, a következő Glória-díjas én leszek, és arról is biztosítottak többen is, hogy mindenképpen megérdemlem a jutalmat, nincs festő a városban, aki nálam jobban megérdemelné.

Az Egészen Kicsi Kis Létező is nagyon izgott volt. Meglepetésemre pontosan értette, miről van szó, sőt mi több, volt, hogy a nyakamba ugrott örömeiben, azt hívén, hogy már hivatalosan is értesítettek a díjátadásról:

– Igen?! Megkaptad? Glória-díjas leszel? – kérdezte nem is egyszer az Egészen Kicsi Kis Létező, és én, bizony, nagyon megszomorodtam, látva, mennyire örül, pedig nincs is minnek örülnie.

– Nem, nem kaptam meg – mondtam ilyenkor, és próbáltam a lelkesedését visszafogni. Boldog lettem volna, ha büszke lehetne rám, ez az igazság!

Megint izgalmas napok következtek. Egy hivatalnok felhívott, mondván hogy a Glória-díj az enyém, ez már szinte tény.

Másnap aztán egy másik hivatalnok hívott fel, „jóindulattal”, és azt kérdezte, nem vagyok-e rossz viszonyban a híres főcenzorral, Disgustoso R.-rel. *Persze, tette hozzá a hivatalnok, ez a dolog nem elsősorban Disgustoso R.-en múlik, de mégis...*

Tény, hogy Disgustoso R. főcenzorral, a kitüntetési hivatal elnökével soha nem volt jó a kapcsolat. És azt is tudtam, hogy évek óta éppen ő az, aki megakadályoz abban, hogy a megérdemelt kitüntetést elnyerhessem. Minimum hét éve már folyamatosan lehúzza a nevem a kitüntetési listáról. Mégis abban bíztam, hogy belátással lesz és megenyhül irányomban. És úgy éreztem, éppen ebben az évben, ennek a nagyszabású kiállításnak a hatására jött el részéről az „enyhülésnek”, a „belátásnak” az ideje. Annyira bíztam Disgustoso R. megértésében!

Ma már tudom, tévedtem. Talán ha távol tartom magamat tőle! Ha nem nyaraltam volna vele, és nem érzi meg rajtam azt az örökös idegenkedést, ami kétségtelenül bennem van vele kapcsolatban! Akkor talán minden másképpen alakul.

Tény, hogy *hájfejú hivatalnoknak* is a társam, az Egészen Kicsi Kis Létező nevezte el a főcenzort, amikor városunk vezetőjének, az uralkodónak egyik, a művészek számára fenntartott nyári rezidenciáján találkozott vele. Mindez akkor volt, ami-

kor kénytelen-kelletlen együtt töltöttünk két hetet Disgustoso R.-rel, és látnunk kellett, ahogy félmeztelen sétálgat a rezidencia teraszán, hájas testét mutogatva. Nyilván azon meggyőződéssel mutatta mindenkinek a testét, hogy ő tulajdonképpen gyönyörű. Nos, nem volt azon a hájas felsőtesten mit megcsodálni.

A Glória-jutalom körüli huzavona fél évvel a nyaralás után kezdődött. Nem akarom hosszan részletezni, de tény, már egy nem hivatalos lovas futár is érkezett az uralkodótól, hogy megkapom a kitüntetést, így boldogan ringattam magamat abba a tévhitbe, hogy gazdag leszek, és rengeteg mindent vásárolhatok majd magamnak és az Egészen Kicsi Kis Létezőnek.

A lovas futár érkezését követő napon dolgom akadt a városi elöljáróság épületében. Kivételesen a társam nélkül mentem, őt magát az egyik szomszédom gondjaira bíztam, mert korán kellett elindulnom, és nem akartam felébreszteni.

Megérkezvén a városi elöljáróság épületéhez, dolgom a földszinten lett volna, mégis fel akartam menni az első emeletre, ahol a kitüntetési részleg található, azért, hogy néhány gyakorlati kérdést megtárgyaljak díjam átvételével kapcsolatban. Gyönyörű, széles márványlépcső vezet fel az emeletre, a márványlépcső korlátján egyenlő, mintegy

másfél méteres távolságra egymástól kis márványputtók, szobrocskák vannak elhelyezve. Kicsiny szobrok ezek, de nagy súllyal bírnak.

Ahogy jókedvűen felfelé lépdeltem a lépcsőn, a fordulóban éppen szembejön velem a főcenzor, a hivatal vezetője, Disgustoso R. Megemeltem a kalapom, ahogy mellé értem, és beszélgetést akartam kezdeményezni az időjárásról, meg arra is gondoltam, megkérdezem, hogyan telt az ideje a közös nyaralásunkat követő fél esztendőben. Ám ő, a kitüntetési hivatal vezetője meglepetésemre nem viszonzta a köszönésemet. Sőt, megállt velem szemben, és köszönés helyett csak felmutatott egy darabokra tépett pergamendarabot:

– Látja ezt a dokumentumot, maga, ócska tájképfestő? – kérdezte, gúnnyal a hangjában. – Most téptem el a kitüntetését, most téptem darabokra! Csak nem képzeli? Maga? Maga, lepusztult épületek közepes másolója, hogy kitüntetését kaphat, amikor én vagyok itt a hivatal vezetője? Csak nem képzeli, maga barom?

– De kérem, én – kezdtem volna megalázkodni a főcenzor előtt, amikor közbevágtott:

– Semmi de! Maga nem is művész! Le is vettem az alkotók listájáról! Nyaralni sem mehet többé a rezidenciára, az uralkodó már jóvá is hagyta a letiltását!

És gúnyosan felnevetett. Visszhangzott az épület a főcenzor nevetésétől.

Döbbsenten néztem győzelemittas arcába. Először nem is értettem, mit akar. Annyira vágytam erre a díjra! Nem is a díjra vágytam, hanem csak az Egészen Kicsi Kis Létező örömére, hogy büszke lehet rám!

És elöntötte agyamat a vér.

Erős ember vagyok, mondják, hogy a szobrászokat is meghazudtoló testi erőm van, pedig csak vásznakkal bíbelődöm. Ahogy bámult rám az a féreg, gúnyosan, és ahogy remegett a háj az arcán! Nem bírtam magammal. Felragadtam a lépcsőkorláton levő márványputtók egyikét, két kézzel a magasba, a fejem fölé emeltem, hogy hozzávágom.

Ebben a pillanatban láttam meg a rémületet Disgustoso R. vizenyős tekintetében. És a homloka! Verejtékcseppek jelentek meg a homlokán. Nem is cseppek, de verejtékpatakok.

Hozzá sem értem a főcenzorhoz. Összeesett, nem tért magához többet.

★

Próbálom elfeledni azt, ami történt, nem gondolok az elmúlt hónapok, évek eseményeire. Itt, a fregatton biztonságban vagyok. A hajósok kedves emberek, a kapitány pedig, akinek a vendégei

vagyunk, különösen előzékeny velünk, minden kényelmünkről gondoskodik.

Végül is mi kell ahhoz, hogy jól érezze magát az a valaki, aki menekül az óhazából, mert ott megálázták, rosszul bántak vele? Nem kell olyan sok minden. Tiszta levegő, normális ételek és italok, és valami relatív biztonság. Tökéletes biztonságban sohasem lehetünk, tudom, de mégis, legalább annyit elhitethessek magammal és a társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel, hogy ideig-óráig gondtalan vagyok, hogy a következő napokban, hetekben nincs mitől tartanom.

Mondják, az utazás önmagában is háritása a problémáknak. Sokszor van úgy az utazó, hogy azt hiszi, ügyei maguktól is megoldódnak, és mire visszatér, mindaz, ami nyomasztotta, elmúlik, eltűnik, semmivé lesz. Sokan, sokfélét mondanak. Én nem vagyok ilyen naiv, hiszékeny lélek. Megöregedtem, mert sokat tapasztaltam. Egyetlen feladatom, hogy vigyázzak az Egészen Kicsi Kis Létezőre, és próbálok ennek a feladatnak megfelelni.

Fülemben ott visszhangzik a kitüntetési hivatal vezetőjének gúnyos nevetése. És a tekintetére is mindig emlékezni fogok.

Nem térhetek vissza. Hálás vagyok mindazoknak, akik segítik menekülésünket, hálás vagyok, többek között, a szakállas, nagydarab hollandus

tengerészkapitánynak is, aki vendégül lát minket a hajóján.

Itt állunk társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel a hajó orrában, előttünk a végtelen tenger. Nézzük, hogyan is szeli a hajó a hullámokat.

Gyönyörű mindez!

Az arcomban érzem a sós víz leheletét, és ahogy társamra pillantok, valamiféle megnyugvás tölt el. Nem térek vissza oda, ahonnan eljöttem. Ahol megaláztak, ahol semmibe vettek. Ahol csak szomorúságot kaptam, nyomort és megvetést.

3. fejezet PAOLO CANTANTE, AZ „ÓRIÁS”

A hiúság és a pénz! Valóban csak ezek mozgatnak mindent? A hiúságunk és a gazdagság utáni vágyakozásunk motivál mindannyiunkat?

Nem tudom.

Nem tudom, de amikor elképzelem Paolo Cantantét, az óriást, ahogy a főtéren áll, Firenze főtéren, és rettentő hamisan deklamálja unalmas és együgyű verseit, és aztán odamegy az uralkodó tribünjéhez, és pózolva és hajlongva átveszi a Palma Laureatót, szóval, amikor ezt a jelenetet elképzelem, őszintén elszomorodom.

Látom magam előtt a költői versengésre érkezett sokaságot, a firenzei polgárokat, ahogy némán, döbbsenten és magatehetetlenül nézik, hogy a főcenzor kegyeltje átveszi a Palma Laureatót, és az azzal járó értékes erszényt, ami nem is erszény, hanem kicsinyke zsák, sok-sok arannyal kitömve.

Olyan szemléletesen mesélte el mindezt a kapitány!

Paolo Cantante, az „óriás”, soha nem tartozott a kedvenceim közé. De hogy így lett „nagy költő”, hogy valójában csak a szolgálatait fizették meg a jutalommal, és hogy ilyen „szolgálatok” szükségese-

ahhoz, hogy valakire ráirányuljon a figyelem, szóval, ezt azért nem hittem volna.

Valaki azt mondta, még korábban, hogy a művészeti életben is létezik hatalommal való visszaélés. Amikor is a szerző azért kap elismerést, mert szívességet tett.

Nos, ezt is valami ilyesminek gondolom.

★

Valami újat keresek. Valami újat, jobbat, valami mást. Új emberek közé megyek, új világba.

Úton vagyok az Ígéret Földjére, köszönhetően a hollandus hajóskapitánynak, aki vendégül lát minket, engem és a társamat, az Egészen Kicsi Kis Létezőt. Vendégül lát minket a hajóján, a Victorián, ami tudvalevőleg győzelmet jelent.

Állok a hajó orrában, figyelem, ahogy a fregatt szeli a hullámokat, és bizakodom. Abban bízom, hogy többet nem ismétlődnek meg olyan szomorú események, mint amilyenek a régi világban, vagyis szülővárosomban, Firenzében velem megtörténtek.

A hollandus hajóskapitány otthont ad nekünk a hosszú úton, segít, hogy eljussunk oda, ahova oly nagyon vágyunk, amire oly nagyon vágyakozunk.

Persze elsősorban menekülés mindez. Hiszen nem egyszerűen valami újra vágyom, hanem inkább mégiscsak futok valahonnan. Menekülök, és

a társam is ezt teszi, a társam, az Egészen Kicsi Kis Létező.

Hajónk békésen és lassan szeli a hullámokat. Negyedik hete vagyunk úton, de még jó néhány hosszú nap vár ránk. Szerencsére a kapitány, ez a nagydarab szakállas hollandus láthatóan szimpatizál velem, valamint társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel.

Esténként hármásban beszélgetünk a kapitány kabinjában, kevéske bor, vagy éppen rum társaságában.

Ilyenkor mindenféléről szó esik. Jó érzés egy világlátott emberrel, jelesül a hajó kapitányával hosszan társalogni. Jó érzés, de ezek a beszélgetések mégis inkább csak általánosságokról szólnak, nem egyébről.

Ezért is meglepett, amikor néhány napja az egyik este azt mondta a kapitány, hogy sok mindent tud ő, olyasmit is, amire én nem is számítnék, hogy tudja.

Így kezdte mondókáját:

– Nézzék, kedves Barátaim, csak egyszerű hajós vagyok, aki gazdag és előkelő urak rendelkezésére áll, őket viszi hosszú utakra. Mégis, mondhatom Önöknek, lehettem volna én is *valaki*, művész is talán, ha nem olyan szerencsétlenül alakul a sorsom, ahogy alakult.

Látszott rajta, hogy igencsak felöntött a garatra. Tudni kell, hogy ő is, ahogy a tengerészek általában, igencsak szereti a rumot, és az esti beszélgetéseken szívesen poharazgat. Nos, azon az estén is meglehetősen kapatos volt, néha-néha még a nyelve is megbotlott, de mindez nem vont le annak értékéből, amit elmondott.

★

„Tengerész vagyok, mintegy tizenkét éve járom a tengereket. De nem tengerésznek készültem.

Apám tudós volt, matematikával, geometriával foglalkozott, olyan tudományokkal, amelyek közelebb vihetnek minket a világ megismeréséhez. Sokszor beszélt nekem a szárazföldekről és a tengerekről, és, bizony, vakmerő nézeteket vallott. Azt mondogatta, akkoriban, amikor kamasz fiú voltam, hogy a Föld valójában gömbölyű, és tengerek borítják végestelen-végig.

Elmondani is szörnyű, miket állított az apám. De ettől eltekintve jó apa volt, taníttatott. Azt szeretne volna, hogy festőművész legyek. Szerzett is egy mestert, akinél rajzolni tanultam, és, mondhatom, szépen haladtam tanulmányaimban.

Később az apám azt is elintézte, hogy a fejlődési udvarba kerüljek mint az udvari arcképfestő

inasa. Ekkoriban tizenhat éves voltam, tehetséges, egy portré elkészítése számomra gyerekjáték volt.

Hamarosan fel is figyelt rám a gazdag nagyúr, Cosimo de'Medici. Egy nap azzal tisztelt meg minket, hogy lejött a műhelybe. Mutattam neki egy készülő portrét. Ez annyira megtetszett neki, hogy megbízást adott gyermekei arcképének az elkészítésére.

Ettől kezdve jó dolgom volt. Az egyik Medici-udvarházban éltem, teljes ellátást és jó bért is kaptam, és kedvemre dolgoztam. Jó dolgom volt, egészen addig, amíg össze nem hozott a balszerencsém Paolo Cantantéval, az óriás termetű költővel, és annak pártfogójával, az oly nagyon rettegett hatalmú főcenzorral, Disgustoso Roccattival, akit utóbb mindenki csak Disgustoso R.-nek nevezett. Mint tudják, ő maga rövidítette így a nevét. Hogy miért is volt ez a névrövidítés, névváltoztatás? Nos, az is benne lesz a történetemben.

Paolo Cantante hatalmas termetű, félelmetes erejű fickó. Az akkori pletykák szerint Medici valójában nem a költőt, hanem sokkal inkább a félelmetes erejű testőrt becsülte benne, aki agresszív és buta, bármire rávehető, ugyanakkor a buta emberek merevsége, helyzetfelismerő képességének a hiánya is jellemző rá.

Ma is ilyen, tudom. Az emberek ritkán változnak.

Disgustoso R., vagyis Roccati, akkoriban került jó kapcsolatba Paolo Cantantéval. Barátságuk alapja a közös érdek volt, és ez, mint tudjuk, mindennél erősebb.

Hogy mi is volt ez a közös érdek?

Nos, mint tudják, Cosimo de'Medici több házat is fenntart Firenzében, egyet magamagának, a többit szűkebb és tágabb személyzetének. Az egyik nagyméretű, háromszintes lakóház legalsó emeletén lakott akkoriban – és úgy tudom, ma is ott lakik – az óriás, Paolo Cantante, és éppen felette pedig, a második emeleten, az akkor már állami cenzor és művészettörténész, a kitüntetési osztály későbbi rettegett vezetője, Disgustoso R.

Mint talán tudják, hiszen nem volt titok, Disgustoso R. – akkoriban még Roccati – kettős életet élt: ez a kettős élet épp ekkor kezdődött. Jómagam fiatal emberként szembesültem mindezzel: az uralkodó által összehívott ünnepélyes vacsorán a főcenzor a 'hivatalos' feleségével jelent meg, másnap, a művészek egy sokkal nyitottabb báljára viszont a 'kettes számú' feleségét hozta magával. Mindkét nőtől volt egy-egy gyereke Roccatinak, az idősebbtől, akit Rosalindának hívnak, egy lánya, a fiatalabbtól pedig egy fia.

Disgustoso Roccati persze nem volt bigámista, a szó büntetőjogi értelmében. Hiszen hivatalo-

san csak az egyik nővel házasodott össze. Ugyanakkor teljesen nyílt kártyákkal játszott: a hét egyik felében az 'első számú', a hét második felében a 'második számú' feleségével élt.

Persze a 'második számú feleség' jelenlétét idegileg nehezen viselte a 'hivatalos'. Még szerencse, hogy kéznél volt Paolo Cantante.

Paolo Cantante, ez a nagyra nőtt költő, aki a maga 2 méter 10 centijével talán ma is a világ legnagyobb embere, nem hiszem, hogy ezt a magasságot azóta is valaki túlszárnyalhatta volna, nos, Cantante feladata volt az első számú asszony lelki életének gondozása az alatt az idő alatt, míg Disgustoso R. a második számú feleségét boldogította. Az egyes számú feleség, Rosalinda szívesen nézett a borospohár fenekére, különösen magányos estéin, és előfordult, hogy – az uralkodó nem kis bosszúságára – botrányt is rendezett a városban. Nem szerencsés, Barátaim, ha vezető hivatalnokok hozzátartozóit kocsmákban szedi össze a rendfenntartó katonaság, híre megy ennek, ez még az uralkodó tekintélyét is kikezdeheti. Ezért aztán Rosalindát, Disgustoso R. 'hivatalos' feleségét kézben kellett tartani a hét kényes napjain, amikor is a cenzor a másik lakásában élt családi életet.

Erre kellett neki a költő, Paolo Cantante. A 'költőóriás'. Aki, persze, költőnek egyáltalán

nem óriás, de a termete lenyűgöző volt. Disgustoso R. megbízta hívét és famulusát, Cantantét, hogy ezeken a napokon látogassa meg Rosalindát, és borozással, csevegéssel próbálja elterelni a szegény asszony figyelmét arról, hogy férje és ura, a nagy hírű főcenzor éppen mást boldogít.

Rosalinda már akkoriban sem volt fiatal, kívánatosnak pedig semmiképpen sem mondanám, nem véletlenül keresett magának második számú asszonyt Disgustoso R. A főcenzor mégsem bízott semmit a véletlenre: bár nem kételkedett famulusa hűségében, nem szerette volna, ha folt esik becsületén, ezért kegyetlen, de felettebb praktikus eszközzel tette lehetetlenné, hogy az óriás, Paolo Cantante valamiképpen szemtelenségre vetemedjen az idősödő és magányos asszonynál.

Történt, hogy egy Itália-szerte híres kovács érkezett Firenzébe, aki nemcsak patkók vagy éppen kovácsoltvas kerítések készítésében volt híres, hanem olyan eszközöket is nagy leleménnyel tudott készíteni, amelyek – megfelelő helyre felszerelve – a házastársi hűség megőrzésében játszanak fontos szerepet. Nos, Disgustoso R., aki már akkoriban igen jómódúnak számított, hiszen az uralkodó valóban minden jóval ellátta, készítettett ezzel a kováccsal egy olyan övet a költő, Paolo Cantante számára, amely felszerelve oly alaposan fedte le azt

a bizonyos legfontosabb testrészt, hogy abból 'ki-bújni' – nem lehetett. Sőt, ha nagyon fickándozott az ilyenféle övvel kelepcebe zárt delikvens, bizony – a nyomás-ellennyomás miatt – kifejezetten fájdalmassá válhatott a művelet, úgyhogy nem volt érdemes semmivel sem próbálkozni.

Ezt szereltette fel a mi 'óriásunkra' azokon az estéken Disgustoso R., amikor is ő a második számú feleségét látogatta. Képzhetik, kedves Barátaim, milyen nagyon is távolságtartó beszélgetések zajlottak Rosalinda és a mi Paolo Cantanténk között ezeken a bizonyos magányos, borozgatós estéken!

Nos, nyilvánvaló, hogy Paolo Cantante a kínok kínját állja ki ezeken a borozásokon, és az is nyilvánvaló volt Disgustoso R. számára, hogy ezt valamiképpen honorálnia kell.

Ekkoriban alapította Cosimo de'Medici a nagy összegű jutalmat, amelyet évente a Firenze főterén tartott költői versenyen osztottak ki, az egybegyűlt sokaság öröme. A jutalom igen tekintélyes summa volt. És tudni lehetett, hogy hiába a közönség, hiába a versek minősége, valójában Disgustoso R., vagis Roccati az, aki eldönti, ki lesz a győztes, vagyis a zsák arany birtokosa.

Cosimo de'Medici feltétel nélkül bízott Disgustoso Roccatiban, aki éppen ebben az időszak-

ban változtatta a nevét R.-re. Igen, így, rövidítve használta a nevét, mert valójában arról képzelődött mindig, hogy így a neve 'Royalt' jelent majd, vagyis 'királyit'. Értsék meg, Barátaim, hogy Roccati a 'királycsináló', vagyis a művészcsináló hatalom szerepében tetszelgett önmaga előtt is. Azt hitte, hogy ő az igazi 'király', aki eldönti, ki a jó és ki a rossz a kortárs irodalomban és művészetben.

A vetélkedésen tehát Disgustoso R. maga volt az egyszemélyes zsűri. De a sokaság is ítélte: hangos tetszésnyilvánítással, bekiabálással, tapssal honorálta a fellépő művészek működését.

Jómagam jelen voltam mind a költői versengésen, mind a díjátadáson. Bárcsak ne lettem volna jelen! Hiszen itt ért véget festői karrierem!

Nos, nem akarom szaporítani a szót, legyen elég annyi, hogy tíz költő versengett, és miközben deklamálták költeményeiket, aközben, Medici nagyúr megbízásából, arcképeket készítettem rólok. Szénnel dolgoztam, vászonra, azzal az elképzeléssel, hogy később a szénrajzot majd olajfestménynek alakítom át.

Nem tehetek róla, mindig valóságként ábrázolok. Vagyis minden költőről olyan arcképet készítettem, amilyennek a verseit ítéltem.

És így lett vége a karrieremnek! Paolo Cantante verseit olyan rossznak ítéltem, hogy őt magát

egészen kicsinek ábrázoltam. Lerajzoltam, ahogy áll a téren, és valójában nem 'óriás', hanem csak egy picike *törpe*. Körülötte mindenki kétszer akkora, mint ő maga.

Hogy ki lesz a győztes, sajnos, előre sejteni lehetett. A tömeg némán, döbbsen nézte, ahogy Paolo Cantante átveszi a zsák aranyat a fejedelem tribünjénél. Az a döbbsen csend, ott, a téren, magáért beszélt.

Minek folytassam? Amikor Disgustoso R. meglátta a rajzomat a 'költőóriásról', kitiltatott a fejedelmi udvarból. Menekülnöm kellett Firenzéből. Hajósinasnak álltam, így lettem tengerész.

Ez az én szomorú történetem, Barátaim."

★

Váratlanul hallgatott el a kapitányunk. Megemelte kicsit a rumos poharát, és úgy nézett ránk, könnyes szemmel, mint aki éppen a múltját temeti.

Csendben üldögéltünk még sokáig. Csak nagy néha hallatszott be a fregatt tatjához csapódó hullámok zaja.

Amikor is végül kiléptem a hollandus kapitány kabinjából, a szélből megéreztem, hogy vihar közeledik.

4. fejezet

CSODA LIVORNÓBAN

Mondják, hogy Livornóban soha nem látott viharok voltak akkoriban.

Mondják, hogy a szél és az eső házakat döntött romba. Hogy a tenger hullámai néhány napra elborították a várost, és a víz olyan magasra ért, hogy a környező hegyoldalak növényzetére is felcsavarodtak a szokatlan időjárás miatt felszínre került félelmetes állatok, az óriási méretű polipok és medúzák, valamint a mindenféle víz alatti szörnyek, olyan lények, amelyek létezéséről legfeljebb legendákból és mesékből értesülhettünk mind ez idáig.

Mondják, hogy kagylók és tengeri csigák, sokáig tengeri csillagok lepték el azokat a földeket, ahol valamikor szőlőt szüreteltek Livorno polgárai.

Sokan elpusztultak akkor. A város lakossága szinte teljesen kicserélődött az áradás után.

Később járványok keletkeztek. Isten legsúlyosabb büntetése, a pestis azokat is megölte, akik új életet akartak kezdeni a kihalt város romjai között.

Halál, halál és halál virágzott mindenfelé.

Mondják azt is, hogy abban az évben megfordult az idő. Télen afrikai forróság volt, nyáron

pedig annyi hó esett, amennyit Itália-szerte kevés halandó látott egész addigi életében.

Livorno elátkozott településsé vált.

És mégis: számomra mindez nem a véget, de a kezdetet jelentette.

★

Idő, idő, idő! Nem tudhatjuk előre, miből is fogunk táplálkozni a jövőben. Mi az a jelenbeli történés, ami úgy válik múlttá, hogy valami miatt megkerülhetetlenül fontossá lesz.

Azt tudhatjuk csak, hogy vannak ilyen történéseink. Vannak olyan pillanatok a mindennapokban, amelyek, a sors kifürkészhetetlen akarata folytán, újból és újból felötlenek emlékezetünkben, és évtizedek múlva is összeszorul a szívünk, ha rájuk gondolunk.

Tart még az utazásom a hollandus hajóskapitánnyal, vagyis utam az új világba. Dolgom nincs különösebb, így bőven van időm gondolkodni. Sokszor kimegyek a hajó fedélzetére, nézem a hullámokat, vagy éppen a matrózok munkáját figyelem. Szinte minden fedélzeti sétám során újabb és újabb, többnyire keserű emlék bukkan fel bennem életemnek abból a szakaszából, amelyet immáron végleg magam mögött tudhatok.

Mégis: nemhiába mondják a bölcsek, hogy az idő mindent megszépít. A szomorú múlt is nosz-

talgikus érzéseket válthat ki, talán azért, mert az időnk kezdetén mindig arányosan több a távlat előttünk, mint a sokszor nagyon is szűk horizontú jelenben.

Azt megelőzően, hogy néhány hétre a kis emberek, a picurkák városába költöztem, azért, hogy gazdag megrendelőmnek megfesseм ezen különös városlakók szokatlan stílusú építményeit, és aztán, nagyon is szigorú törvényeik miatt, az eredetileg tervezett néhány hétnél jóval többet kellett eltöltenem ott, a picurkák között, egyszóval éppen az akkori utazásomat megelőző évben döntöttem úgy, hogy elmegyek Livornóba, az elátkozott városba, kimegyek a partra, oda, ahol a tenger hullámai megindultak a város ellen, és lefestem ezt a szörnyű és csodálatos erőt, a vizet, amelyik életet ad és életet vesz el, ha a kifürkészhetetlen isteni akarat úgy rendelkezik.

Elhatározásomat egy váratlan és furcsa látogatás előzte meg.

Történt pediglen, hogy épp firenzei műhelyemben dolgozgattam: emlékezetből próbáltam portrét készíteni egyik ifjúkori barátomról, akinek különös szépségű arca oly sokunkat megihletett. Arcának ritka vonzerejét az az örök-ké sugárzó fény adta, amelyet mindannyian felfedeztünk rajta, akik ismertük őt, de amit

megmutatni, festményen, még senkinek sem sikerült.

Ekkoriban független művész voltam, és ha sikerült egy-egy képet eladnom, jövedelmemet csak is magamra költöttem.

A látogató, aki, ismétlem, váratlanul érkezett, fehér leplet viselt, mintha valamiféle tanító lenne. Így képzeltem akkoriban a profétákat is.

Nem mutatkozott be. Bejött a műhelybe, azt mondta, képet akar vásárolni, mert hallotta, hogy elsősorban tájképeket festek.

Azt állította, hogy az egyik Medici-ház belső díszítésére szeretne olyan festményt beszerezni, amelyen a tenger is jelen van. Mondott valami olyasmit is, hogy a tenger hullámain megcsillanó fényt éppen olyan nehéz megmutatni, mint az emberi arc érzelmi változásait.

És azt is mondta, úgy hallotta, hogy én magam jól ismerem azt a technikát, amellyel vissza lehet adni a fény vibrálását a hullámokon.

Az ismeretlen hosszú ideig nézegette vásznaimat a műhelyemben, aztán, minden előzetes megállapodás nélkül, mintegy szeszélyből, egy aranytallért nyújtott át. Jófajta pénz volt, rögtön láttam, hogy az. Havi élelemre is elegendő nekem, gondoltam magamban, annyira értékes. Persze nem voltam túlzottan igényes akkoriban.

– Menj Livornóba! – mondta ekkor az ismeretlen. – Fesd meg a tengert! Fesd meg a tengert, és fogadd el Isten ajándékát!

És hosszan nézett a szemembe. Aztán pedig kilépett a műhelyem ajtaján, és nem láttam soha többet.

Mondom, vannak pillanatok az életben, amelyekre örökké emlékezni fogunk. Az ismeretlen ezen látogatását, tudom, soha nem felejttem el.

★

Livorno különös település volt már a szökőár előtt is.

Nem azért volt különös, mert a tenger áldásos jelenlétéből éltek az ottaniak. Ez nem szokatlan önmagában, jó néhány város a tengernek köszönheti a megszületését is. És nem is azért volt különös, mert házaikat a livornóiak oly közel építették a parthoz, illetve a part menti csatornákhöz, hogy szinte olyanná lett a város, mint a sokkal csendesebb vizű Velence, és ez önmagában is veszélyt jelentett az ott lakókra.

És nem is csak azért, mert a sziklás tengerpart, illetve az áttetszően, azúrkéken hullámzó víz oly sok rejtelmet takar a tapasztalatlan utazó elől.

A város lakói tették igazán különössé. Olyan legendát terjesztettek ugyanis önmagukról, amely

a kívülálló szemében inkább tette félelmetessé az ottaniakat, mint vonzóvá.

A szökőár előtt azt mondták magukról a livornói polgárok, hogy ők mind-mind Jézus urunk tanítványainak, a tizenkét apostolnak a leszármazottai. Profán gondolat, valljuk be, ami, ha jól belegondolunk, eretnokség és önteltség is, tehát mindenképpen bűn.

A szökőár mindent megváltoztatott. A város pusztulását és a járványokat követő esztendőben egy majdhogynem teljesen kihalt településre érkeztem.

★

Eleget tettem tehát látogatóm felszólításának, elmentem az átkozott városba, hogy megfessem a tengert.

Lassan múltott az idő. Egyedül voltam, minden napomat a parton töltöttem, vászonnal, ecsettel, festékekkel bíbelődtem.

Eltelt egy hét, kettő, aztán három. Eredményre nemigen jutottam. Volt két-három vásznam, amelyeken félig kész munkák voltak, de egyikkel sem voltam elégedett.

A negyedik hét elején történt, új életet ígérő, kora tavaszi hajnalon. Ismét a tengerparton voltam, egy kiugró sziklára tettem állványomat. Azt

terveztem, hogy végre megfestem, amit megfesteni lehetetlen, a reggeli fény játékát a hullámokon.

Micsoda feladat!

Hiába, még mindig nagyon fiatal voltam. És változatlanul nem hittem mesteremnek, az iskola-alapító Verrocchiónak, aki oktatásom során többször is elmondta, hogy *két dolgot nem tudhatunk vásznon, ecsettel megmutatni: az emberi arc és szem érzelmi rezdüléseit, és a fényt, ami a tenger hullámain visszatükröződik.*

Pedig már tapasztaltam is! Hiszen, mint említettem, nekem sem sikerült ifjúkori barátom különös szépségű arcának sugárzását képpé tennem!

Míndez persze nem riasztott el attól, hogy újból és újból kísérletet ne tegyek a lehetetlenre.

Annak idején Verrocchio mester meg is indokolta, miért oly nehéz az érzelmet és a fényt megfesteni. Jól emlékszem arra a déli pihenőidőre, amikor így szólt:

– A szem és az arc apró rezdülései, valamint a fény, mindezek Isten jelenlétét bizonyítják itt, a földi világban. És Istenről nem lehet tanúbizonyosságot tenni.

Mondom, kihalt volt a tengerpart azon a kora reggeli órán, amikor újból, sokadszorra megkísér tettem a lehetlent. Néztam a vizet és a távoli horizontot. Épp a perspektívát próbáltam visszaadni

a vásznon, amikor újra meghallottam különös látogatóm hangját:

– Menj Livornóba! Fesd meg a tengert! Fesd meg a tengert, és fogadd el Isten ajándékát!

Teljesen tisztán hallottam ezeket a szavakat, és oly erősen is, mintha csak mellettem állt volna valaki, és a fülembe kiabál. Nem az égből jött a hang, és nem is a tenger felől, ismétlem, sokkal inkább úgy éreztem, hogy közvetlenül mellettem áll valaki, és szinte harsogja, bele a fülembe, mit is tegyek.

Aztán pedig valami fényességet láttam.

És elveszítettem az eszméletemet.

Nem tudom pontosan, hogyan történt, ami történt. Tény, hogy amikor magamhoz tértem, már magasan járt az az égitest, amelyet sokan, újabb tudósaink, mozdulatlanak gondolnak. Vannak ugyanis, akik azt terjesztik, hogy a Nap az egyetlen stabil pont a világegyetemben, és a Föld, amelyen élünk, körülötte forog.

Mondom, dél is lehetett, mire magamhoz tértem. A festőállványom és a vásznaim előtt feküdtem, és borzalmasan lüktetett valami ér a homlokomon. Erős főfájás gyötört.

– Felébredtél? Már nem vagy álmos? – kérdezte ekkor egy vékony kis hang.

Körülnéztem, először nem láttam senkit.

Volt a sziklán, kicsit beljebb, ott, ahol a parti növényzet már birtokba vette a talajt, talán tíz lépésre tőlem, egy csipkebokor. Észrevettem, hogy a bokor mögött, mintegy elbújva, van valaki.

Közelebb léptem. Ahogy széthajtottam a bokor ágait, egy gyermeket pillantottam meg. Négyévesforma kislány ült ott, valami kékszürke takarófélén, és jókedvűen nézett csodálkozó arcomba.

Aztán így szólt:

– Éhes vagyok. Ehetnék valamit, nem gondolod? Feltéve, ha már nem vagy álmos.

★

Állok a hajó orrában, nézem a hullámokat. A hollandus hajóskapitány azt mondja, nem vagyunk messze, hamarosan elérkezünk az indiánok földjére, az Új Világba.

Félek a megérkezéstől. Olyan erővel bukkannak elő bennem az emlékek, hogy úgy érzem, nincs még itt az ideje az új életnek. Jobb csak visszagondolni. Néha nem árt feltérképezni a múltat, ahhoz, hogy megtervezhessük a jövőt.

A kisgyerek, ott a sziklán, nem tudott válaszolni arra a kérdésemre, hogyan került oda, mellem. Egyre csak azt ismételte, hogy éhes.

Volt nálam kevéske kenyér és egy palack édesvíz, ezekkel kínáltam. Jóízűen el is fogyasztotta a

kenyeremet, és ivott a vizemből. Azután kézen fogtam, besétáltunk a szinte teljesen kihalt városba.

A főtéren, Livorno főtéren működött valamikor, még a szökőár előtt, a városi elöljáróság. Az egykori elöljáróságon most csak egy körülbelül harmincéves férfit találtam, hasonló lepel volt rajta is, mint azon a látogatón, aki Firenzében keresett fel a műhelyemben. Az egyik hivatali szobában ült ez a férfi, íróasztal mögött. Azt állította magáról, hogy a városi elöljáróság hivatalnoka.

Elmondtam, hogy egy gyereket találtam a tengerparton. Mondtam, hogy feltehetően livornói a gyermek, vagyis hogy szerintem az.

A furcsa, tógaszerű leplet viselő férfi megvonta a vállát, és így szólt:

– Tartsa meg. Senki nem tud elveszett gyermekről. Fogadja el Isten ajándékát.

Olyan erős hangon, már-már kiabálva közölte velem mindezt ez a férfi, hogy nem tiltakoztam, sőt, valami ismeretlen félelem fogott el, és szinte futva menekültem a városi elöljáróság épületéből. A gyerek a nyakamban ült, és nevetett, amikor egyet-egyet huppant a vállamon.

Az Egészen Kicsi Kis Létező – magamban így neveztem el őt, mert még a nevét sem tudtam kideríteni, hogy hogyan is hívják valójában – egyáltalán nem sírt később sem a szülei után. Sőt, az első

pillanattól kezdve úgy viselkedett, mintha öröktől fogva ismernénk egymást.

A festményeim aztán szokatlanul jól sikerültek. Amikor Verrocchio mesternek megmutattam a Livorno tengerpartján készített vásznaimat, meglepetten nézett rám. Hosszú hallgatás után azt mondta, hogy szerinte mégis sikerült megfestenem a fény vibrálását a hullámokon. És azt is hozzátette, nem hitte volna, hogy erre élő ember valaha is képes lesz.

– Talán isteni kegyelem. Ebben lehetett részed, ott, az elátkozott városban – mondotta a képeimet nézegetve Verrocchio mester.

Állok a hajó orrában, nézem a fény játszadozását a hullámokon. És attól félek, hogy ezt a vibrálást soha többé nem tudom megfesteni.

Soha többé nem tudom megfesteni úgy, ahogy egyszer, Livornóban, valóban sikerült.

5. fejezet LIVORNO KOLDUSA

Az az Ezerkarú Szörny! Ahogy a csápjaival levadászta a védtelen hajót! Ahogy bekebelezte az egész fedélzetet, az árbocokat, az utasokat, a mentőcsónakokat, mindent, mindent! Azt a látványt nem tudom elfelejteni!

És aztán újból...

Amikor Livorno partjainál kiemelkedett a vízből. Ahogy megmutatta végtelen hosszú nyúlványait, valamint hatalmas szemeit, miközben a parton összegyűlt polgárokra nézett. És, ahogy Livorno polgárai menekültek... Sikoltozva, egymást taposva és öldökölve, azért, hogy minél messzebb kerüljenek a szörnyűséges óriáspolip látványától.

Mindezt valóban nem lehet elfelejteni. És a szorongást sem. Ahogy az Egészen Kicsi Kis Létező életéért aggódtam.

Teljesítenem kellett a feladatot. És teljesítettem is. Azt, amivel *az* a koldus megbízott. Livorno koldusa, aki oly váratlanul állított be a műhelyembe.

★

Igen. Álmomban újra és újra Livornóban járok. Sétálok a sziklaszirtekre épült házak mögötti

utcákban, a csatornák keskeny partján, vagy éppen a tengerpart azon részén, ahol egykor a festményeimet készítettem. Szinte újra érzem a tenger sós illatát, látom az azúrkéken hullámozó vizet, a tajtékot, ahogy a sziklákhöz csapódik. Minden olyan, mint régen! Mint akkor, amikor az Egészen Kicsi Kis Létezővel voltam itt, pontosabban szólva, amikor rátaláltam az Egészen Kicsi Kis Létezőre.

Amikor megtaláltam őt azon a különös napon, abban a furcsa csipkebokorban.

Minden pontosan olyan!

És oly erős ez az álom, oly hihetetlenül erős, hogy reggel, amikor felébredek, percekig nem tudom, hol is vagyok valójában, jártam-e ott másodszor is az „elátkozott városban”, vagy csupán tényleg a jótékony tündér, a mindent megszépítő, vagy éppen a mindent nyomasztó ködbe burkoló álom játszott velem.

Mondom, ébredéskor annyira élesen emlékszem minden momentumra, annyira pontosan látom magam előtt Livorno városának jól ismert részeit, az utcákat, a sikátorokat és a csatornák partját, ahol annyit sétálgattam valamikor, hogy becsapva érzem magam, amikor végre megértem, hogy nem a valóság az, amit annak hittem, csak az álom, csak a képzeletem.

Így van ez, ha valahova nagyon vágyakozunk.

Tudatunk, ez a kiismerhetetlen műszer, testünk sajátos irányító óraszerkezete úgy működik, hogy kiszolgáltat minket még önmagunknak is.

Persze néha nem tudhatjuk, hol az álom és hol a valódi létezés határa. Most, ebben a pillanatban is csak egyet tudok: utazom az Egészen Kicsi Kis Létezővel az Ígéret Földjére, az Új Világba, hogy szerencsét próbáljak, mert el kell hagynom a mocskos és a korrupció világát, Firenzét, ahol is egy szerencsétlen mozdulattal megöltem Disgustoso R.-t, vagyis Roccatit, vagy ahogy ő maga nevezte magát, „Royalt”.

Megöltem őt, mert nem tudtam uralkodni az indulataimon. De legyen mindez a múlté! Felejtsük el végre! Hiszen vissz minket a hajó, szinte repít keresztül az óriási tengeren, és – nem ok nélkül – bizakodva nézhetünk a jövő elé. Barátunk, a nagydarab, kövér, szakállas hollandus, a hajó kapitánya elszállít minket egy olyan földrészre, ahol szabaddabbak lehetünk, és főleg: boldogabbak.

Állok a hajó orrában, nézem, ahogy hasítjuk a vizet, és emlékezem. Livornóra, Firenzére, jóra és rosszra.

Így múlatom az időt. A hosszú utazás nagyon is fárasztó idejét.

Firenze volt az otthonom, és Livorno változtatta meg az életemet. Éppen ezért most elsősorban

Livornóról akarok szólni, amelynek álmképe újból és újból feltűnik előttem mint életem legfontosabb helyszínének a képe. Pedig tény, hogy miután eljöttünk ebből az „elátkozott városból”, soha többé nem tértem oda vissza.

Tulajdonképpen az Egészen Kicsi Kis Létezővel való találkozáson túl, ami már önmagában isteni adomány volt, volt még valami, ami megváltoztatta az életemet. A tény, hogy képessé lettem a fény vibrálásának megfestésére.

Igen. Ezt is Livornónak köszönhetem.

Ezt, amit még a mesterem, Verrocchio is lehetetlen feladatnak tartott.

Megfestettem a fény játékát a hullámokon, nyugodtan mondhatom, elértem azt, amit festőművész egyáltalán elérhet. Megalkottam a legvalószínűtlenebb jelenséget, vászonra vittem a megalkothatatlant.

És mindez még nem minden! Hiszen a livornói utazással a különös, tógaszerű lepelbe öltözött férfi kívánságát is teljesítettem, aki azt kérte azon a régvolt, firenzei napon, hogy menjek el az „elátkozott városba”.

Hogy találkozhassem végre azzal a lényvel, aki azóta is betölti az életemet.

Most, amikor az Ígéret Földje felé tartok, most is csak ezen jár az eszem. Újból és újból azt

kérdezem magamtól, hogy mi is volt ez az isteni sugallat, ami elvezetett hozzá...

Az „elátkozott városban” tehát áldásra leltem. Ezért is mondtam azt, hogy többé nem térek oda vissza. Hiszen áldást kétszer, ugyanott, nem kaphatunk.

Nem térek vissza, nem térhetek vissza abba a városba, sohasem. Ezt gondoltam, magamban, miközben Firenzében, a műhelyemben dolgoztam.

Nem tudtam, nem is sejtettem, hogy majd éppen a város tér vissza hozzám. Egy koldus, egy különös koldus fenyegető képében.

★

Livornóból hazatérve folytattam korábbi életemet. Azzal az igen lényeges különbséggel, hogy velem volt már az Egészen Kicsi Kis Létező, akiről gondoskodnom kellett.

Tehát meglehetősen békésen dolgoztam firenzei műhelyemben. A megrendelések, éppen a Livornóban megfestett képeknek köszönhetően, egyre szaporodtak. Már-már azt remélhettem, hogy anyagi helyzetem is végre stabilizálódik.

Bizakodva néztem a jövőbe.

Az az ember, a koldus, egy kora esti órában jelent meg. Akkor jelent meg először és utoljára.

Ruházata, egész kinézete elütött a Firenzében szokásos viselettől. Messziről látszott, hogy nem a

városunkba való. És messziről látszott az is, hogy nagyon is szegényes, elhasznált a ruhatára. Mondhatnám úgy is, koldusszegénynek tűnt abban a szakadt lepelben, amelyben beállított hozzám, a műhelyembe.

– Livornóból jöttem – szólt hozzám ez a különös szerzet azon a kora esti órán. – Livorno városából, és te, Mester, megérted majd, miért is kell segítened rajtam, mi is a küldetésem lényege, miért éppen téged kereslek meg egy sajátos feladattal. Hamarosan meg fogod érteni.

Őszintén szólva, nagyon kellemetlen volt ennek az embernek a jelenléte, ott, a műhelyemben. Zavart az egész lényében valami, és nem tudtam pontosan megmondani, hogy mi is az, ami zavar. Talán a megszólítás? Tény, hogy a megszólítás, „Mester”, az én esetemben még korántsem volt helyes, nem csupán relatíve fiatal korom miatt, de tanítványaim sem igen voltak, akik messzire vihették volna híremet. Számomra Verrocchio volt a „Mester”, aki az ecsetkezésre tanított kölyökkorom óta. És akit apámként tiszteltem. Mégis, valami más volt, ami kifejezetten taszított ebben a nem várt jövevényben.

– Koldus vagyok, ahogy ezt ruházatomból is láthatod – folytatta a livornói. – De koldusként nem alamizsnáért jöttem hozzád, hanem valami

egészen másért. Olyasmit kérek tőled, amit egy jelentős művész nem tagadhat meg senkitől, különösen egy olyan valakitől, mint én – egy pillanatra elhallgatott, én meg éppen azon gondolkodtam, ki is ő, hogy ilyeneket mond. – Tudod, Barátom, jobban teszed, az egészséged érdekében is, ha hamar megegyezünk – folytatta.

Önkéntelenül is felkaptam a fejem, meghallván ezen utóbbi szavait.

A koldus, Livorno koldusa ekkor nézett először reám. Ekkor, amikor ezeket a szavakat kimondta. Egészen eddig a pillanatig lesütötte a szemét, koszos és szakadt, szürkés-piszkos gúnyája csuklyájának az árnyékába húzódott. De amikor kimondta azt, hogy „hamar megegyezünk”, hirtelen felemelte a fejét, méghozzá úgy, hogy a csuklyája hátracsúszott, és láthatóvá vált a koldus szürke, furcsa, már-már amorf ábrázata, és benne az ijesztően nagy szeme.

Mély és átható volt a pillantása.

Beleborzongtam, ahogy a kék szemébe néztem. Mert a szeme kék volt. Sötétkék. Olyan volt a színe, mint a haragos tenger vihar előtt. Megvallom, nem bírtam elviselni a tekintetét.

Félrefordítottam a fejem.

– Olyasmit fogsz látni, hamarosan, amit halandó ember ritkán lát – mondta a koldus. – A dol-

god nagyon egyszerű, Barátom! Fesd meg, amit látsz! És én eljövök a képért.

– És... És... És m-m-m-mi l-l-l-lesz a f-f-fi-zetségem? – kérdeztem. És éreztem, hogy izzad a tenyerem. Szinte meg sem ismertem a saját hangomat. Nyögtem és dadogtam, nyögésből és dadogásból állt ez az egyszerű, természetes kérdés. Ez nem az én hangom volt... És mitől félek?... Mert éreztem a félelmet... De nem értettem. Magam sem értettem, hogy mi ez a félelem, ami a livornói koldus láttán elfogott.

– Nagyon egyszerű – mondta a koldus. – Ha jól sikerül a kép, életben maradsz. Nem esik bántódásod, sem neked, sem a kicsiny kis védencednek.

Elképedten néztem a koldusra.

És ekkor valami borzalmas történt. Felemelte a bal kezét, amely hihetetlen hosszúra nyúlt, fel, fel a magasba, aztán váratlanul lecsapott vele, éppen mellém, a műhelyemben levő tölgyfa asztalra.

Az az asztal elképesztő súlyokat bírta el ez idáig. Ám ekkor megadta magát. Reccsent egy hatalmasat, majd darabokra tört.

Pillanatra behunytam a szemem.

Amikorra kinyitottam, a koldus már eltűnt. A műhelyem ajtaja nyitva állt, hideg és éles fény vetült a kövezetre.

A lenyugvó nap vörös fénye.

★

Aznap éjjel láttam az első álmot. Az első szorongató álmot.

Bár ne láttam volna!

Álmomban egy háromárbcos hajót láttam kint, a nyílt tengeren. Láttam, ahogy a nyugodt hullámokon siklik a hajó, és láttam, ahogy a matrózok és az utasok jókedvűen tesznek-vesznek, dolgoznak vagy éppen beszélgetnek a hajó fedélzetén.

Aztán láttam, ahogy a tenger hirtelen kipúposodik a hajó mögött. És láttam egy óriási lényt, egy ezerkarú, szürke, undorító hullót, ahogy kiemelkedik a vízből. És láttam, ahogy a karjai, ezek az iszonyatosan hosszú csápok körbeveszik a háromárbcost.

Láttam a döbbenetet és a rémületet a hajósok, a matrózok és az utasok arcán. És láttam álmomban, ahogy a félelmetes óriás hulló kitér a száját. És láttam, ahogy hihetetlen méretű szemében megcsillan valami hideg fény. És láttam azt is, ahogy elnyeli, bekebelezi a háromárbcost a hulló, fedélzettel, vitorlákkal, mentőcsónakokkal, utasokkal, matrózokkal együtt.

Egyetlen pillanat volt az egész. Mintha egyetlen másodperc alatt történt volna mindez.

És aztán láttam megint a tengert. A nyugodt, békés tengert. A hullámokat. És már nem láttam a ha-

jót, és nem láttam a tengeri hullót sem. A borzalmas szörnyet, a végtelen nagyra nőtt ezerkarú polipot.

Pontosan emlékszem az álomra, és arra is, ahogy forgolódtam az ágyamon azon az éjszakán. Kiabáltam is, tudom, segítségért kiabáltam. Hogy kinek is akartam segítséget? Magamnak? A hajó utasainak? Már nem is tudom.

Reggel azután, amikor beléptem a társam, az Egészen Kicsi Kis Létező hálószobájába, döbben-ten láttam, hogy baj van. Az Egészen Kicsi Kis Létező holtápadtan feküdt az ágyán. Alig lélegzett.

– Szörnyű álom volt – suttopta, amikor meglátott. – Egy ismeretlen koldus üldözött. Egy szürke és piszkos gúnyába öltözött undorító koldus, aki mindenáron el akart kapni. Hosszú karjai elől alig tudtam elmenekülni. De mintha tetszett volna neki ez is, hogy mindig kicsúszom a karjai közül... Egyfolytában nevetett... Örökké csak nevetett...

Döbben-ten hallgattam a társam és barátom, az Egészen Kicsi Kis Létező történetét. Tudtam, hogy az a koldus látogatta meg őt álmában, aki előző nap engem valóban meglátogatott, a műhelyemben.

★

Aznap nem csináltam semmit, csak a társamat ápoltam, aki estére végre jobban lett. Evett is valamit, és ivott is, így azt reméltem, elfelejtjük ezt az egész

ügyet, a rettenetes álmot, ami éjjel meglátogatta, a koldust, a kérését, és mindent. Úgy tértünk nyugovóra, hogy kivételesen én is átvittem a matracomat a szobájába. Nem akartam éjjelre egyedül hagyni.

Éjjel aztán újból álmot láttam.

Livorno partján jártam álomban, egy csodálatos, nyári napon. A livornói polgárok igen nagy számban jelentek meg a parton, és nemcsak a polgárok, de a halászok, a parasztok is.

Nem igazán értettem álomban, miért is van itt, a parton ennyi nép. De minden olyan szép volt! És látszólag olyan természetes!

És aztán megint! Ahogy kipúposodott a tenger! És ahogy megjelent az Ezerkarú Szörny! A borzalmas óriáspolip... És ahogy menekültek az emberek!

Láttam, ahogy a hulló a csápjaival elkapja a menekülőket. Ahogy végtelen nagy pofáját kitérít, és bekebelezi a szerencsétlenül kapálódzó ártatlantokat! Láttam, ahogy tízesével, húszasával nyeli le áldozatait az irgalmatlan óriás!

Verejtékben fürödve ébredtem. Rögtön a társam ágyához ugrottam. Halottápadtan feküdt... Alig lélegzett...

★

Megértettem, hogy nincs menekvés. Tejesítenem kell a koldus megrendelését.

Két vásznat is festettem aznap. Az egyikben az óriáspolip a háromárbocost nyeli el éppen, kitátja a pofáját, közben hatalmas szemei kiguvadnak...

A másikon Livorno partjánál emelkedik ki a vízből az Ezerkarú Szörny.

A két képet egyetlen nap alatt készítettem el. A vásznakat a műhelyem elé tettem, egy-egy festőállványra.

Nem tudom, mi lett a vásznakkal, de még aznap este eltűntek. És mind a ketten, az Egészen Kicsi Kis Létező, és én is, jobban lettünk.

Nem álmodtunk többet sem a koldussal, sem az óriáspolippal. És most békésen haladunk az Ígéret Földje felé. Hála a hollandus hajóskapitánynak...

Mégis, van bennem nyugtalanság is azóta... Ha a tengerre pillantok. Óhatatlanul is azt várom, hogy egyszer csak felpúposodik a víz...

És kiemelkedik belőle az óriáspolip...

Az Ezerkarú Szörny, aki egyszer meglátogattott mint Livorno koldusa. Hogy mire is kellett neki azok a vásznak?

Azóta sem tudom...

6. fejezet JULIETTA ÉS VALENTINO,

avagy a gyilkos személyének meghatározása

Az út, az utazás időt ad. Lehetőséget arra, hogy önmagunkba pillantsunk, hogy visszaemlékezzünk régvolt időkre – ezért is szerettem azokat a napokat, heteket, amikor is újdonsült barátommal, a hollandus hajóskapitánnyal együtt vitorlázunk az Új Világba, az Ígéret Földjére.

A lelkiismeretemmel is szembenézhettem ezen hajóút során. És ahogy már említettem, felidézhettem magamban azokat a pillanatokot, amikor is elpusztult végre a halálos ellenségem, a főcenzor, Disgustoso R., vagyis Roccati. Igen, igen, ahogy már mondtam, el kellett hagynom a mocsok és a korrupció világát, Firenzét, ahol is egy szerencsétlen mozdulattal megöltem őt, Roccatit, vagy ahogy ő maga nevezte magát, „Royalt”.

Megöltem őt, mert nem tudtam uralkodni az indulataimon. Felemeltem ott, a városi előljáróság épületében azt a kis márványputtót, ezzel annyira megijesztve a tekintélyes hivatalnokot, hogy szív-rohamot kapott rémületében. Így öltem meg, vagy

is úgy, hogy hozzá sem értem. Legyen mindez a múlté! Felejtjük el!

Nem gondoltam hosszú utam során, hogy Roccatival, annak viselt dolgaival éppen az utazásom végén, az Ígéret Földjén kell majd elszámolnom...

★

„Takard le jól, mit elkövettél”, írta valamikor, évszázadokkal ezelőtt egy ismeretlen palermói szerzetes és költő, akiről csupán annyit tudunk, hogy fennmaradt feljegyzései, naplója és versei alá a P. J. monogramot írta.

A rejtélyes szerző valamikor a 10. században élt, abban a kolostorban, amely aztán teljességgel elpusztult az 1432-es palermói tűzvész idején. Megmagyarázhatatlan csodának számít, hogy ezek az írások hogyan is maradhattak meg a kolostor oltárának egyik talapzata mögött, egy falmélyedésben.

Tény, hogy hiába is takarod le, amit elkövettél. Tetted nélküled is megél, és dolgozik tovább. Mint a halál, amely már ott bujkál a sejtjeidben. Ez jutott eszembe abban a pillanatban, amikor az Új Világ partjait megpillantottam. Amikor véget ért utazásunk a hollandus hajóskapitánnyal, és megérkeztünk az Ígéret Földjére, vagyis az új hazába.

Megérkezésünkkor rendőrök fogadtak minket. És be is kísérték rögtön a határrendészeti hivatal épületébe.

Erre, természetesen, nem számítottunk. Társam, az Egészen Kicsi Kis Létező rémulten bújt oda hozzám, mintegy védelmet keresve, megtudván, hogy első utunk a rendőrségre vezet. Maga a hajóskapitány is kissé csodálkozott, amikor azt látta, hogy azokat a kedves utasokat, akiket heteken keresztül vendégül látott a hajóján, és akikkel igazán baráti kötelék alakult ki az út során, rendőrök vezetik el.

Számomra, így utólag mondom ezt, mégsem volt annyira váratlan ez az esemény. Valahogy éreztem, hogy nem lesz egyszerű ügy a partraszállás, a kikötői ellenőrzés, valahogy éreztem, hogy a hatóságok tudhatnak rólunk, hogy a hírünk megelőzhetett minket.

A hajónkra, pontosabban a hollandus kapitány hajójára egy háromtagú rendőri különítmény jött fel a kikötőben, ahova hosszú utunk végén érkeztünk, megvizsgálták a hajórakományt, valamint elbeszélgettek a kapitánnyal, elkérték a papírjait, szóval, az ilyenkor szokásos eljárás folyt le. Mi, az Egészen Kicsi Kis Létező és én, az orrvitorlánál álldogáltunk, figyeltük a kikötő élénk életét, a sürgés-forgást, és azon tanakodtunk, hol is tudunk majd szállást szerezni magunknak.

Ekkor lépett oda hozzánk a háromtagú rendőri különítmény vezetője, egy magas, szakállas, vékony testalkatú fiatalember. Meghajolt előttünk, majd igen választékos modorban azt kérdezte, hogy netán ismerős voltam-e Firenzében, a Medicinudvarházban, amikor festőművészként dolgoztam az óhazában.

– Természetesen – válaszoltam. – Ismertem mindenkit, nagyon is közlőrl.

– Kedves Uram, mi Disgustoso R., vagyis Roccati ügyében nyomozunk. Megtenné, hogy elfárad velünk, természetesen ifjú kísérlőjével együtt a kikötői határőrirodába, hogy ott néhány kérdést feltegyünk önnek?

– Bekísérnek?

– Dehogya, kedves Uram – mondta a különítmény vezetője, és nagyon is barátságosan mosolygott. – Semmi ilyesmiről nincs szó. Mi csupán szívesseget kérünk Öntől és kedves és ifjú társától.

Éreztem, hogy nincs sok választásom. Így történt, hogy a rendőrökkel együtt hagytuk el a hajót, és barátunkat, a hollandus hajóskapitányt.

Bent, a határőrirodán aztán egy igencsak hosszú beszélgetés kezdődött köztünk, mármint köztem és a választékos modorban társalgó rendőrfelügyelő között. A téma más volt, mint amire számítottam. Más, mint amitől féltem. Nem egykori

ellenségem, Disgustoso R., vagyis Roccati halála érdekelte őket. Hanem éppen az a gaztett, ami az ő lelkén szárad, és amiről sokáig azt hittem, rajtam kívül senki soha nem fogja meg sem említeni. Mindenki tudott erről, ott, ahonnan jöttem, de senki nem akart beszélni róla soha.

Valentino Assala halálának a körülményeire volt kíváncsi a szimpatikus rendőrfelügyelő.

★

A kikötő határrendészeti irodájában, rövid habozás után, belekezdtém mondókámba. A felügyelő egyszer sem szakított félbe, végig figyelmesen hallgatott, és az emberei, két írnok, nagy sebességgel jegyzeteltek:

„Tudja, Felügyelő úr, ha a társam, aki most is velem van, itt, Önöknél, az Egészen Kicsi Kis Létező megkérdezné egy napon, hogyan is magyaráznám mindazt, ami az óhazában történt, nem lenne könnyű dolgom. Hiszen beszélnem kellene újból az ismert cenzor és műítesz, Disgustoso R. viselt dolgairól, hogyan akadályozta meg, hogy megkapjam a Glória-jutalmat, és hogyan tett tönkre más ismert írókat és művészeket. Mégis, most nem ez az igazán fontos. Hanem az, hogy Disgustoso Roccati egykori barátjáról szóljak, Valentino Assaláról, a festők és az írók igazi mentoráról.

Valentino Assalára mindig, egész életében féltékeny volt Disgustoso R., vagyis Roccati, akit én csak főcenzornak nevezek. Féltékenysége oka pedig egészen egyszerűen az volt, hogy a hazai művészvilág, az igazán jelentős festők és írók mind-mind Valentino Assalában bíztak, az ő ítélőképességében. Tudtuk, hogy Valentino Assala elfogultság és részrehajlás nélkül értékeli műveinket, nem vár anyagi előnyöket cserébe azért, mert támogat minket a Medici-féle mecénási juttatások elnyerésében. Szeretnék egyértelműen fogalmazni, úgy, mintha csak magamnak mondanám: Valentino Assalát szerettük, sokra tartottuk, Disgustoso R., vagyis Roccati, vagyis Royal pedig egy féreg volt a szemünkben. Nyilvánvaló volt mindannyiunknak, hogy Valentino Assala valóban el tudja dönteni, ki is a jó művész, ki az igazán színvonalas alkotó.

Volt még egy dolog, amiről sokat beszéltek a köreinkben, vagyis a Medici-udvarhoz tartozó festők köreiben. Mégpedig az, hogy Disgustoso R., vagyis Roccati alattomos módon próbálta kényszerházasságra bírni Medici egyik fiatal rokonát, Julietta Navarrót, a különleges, angyalarcú szépséget, aki pedig Valentino Assalába volt szerelmes.

Valamikor, fiatal korukban Roccati és Assala barátok voltak, így tudta ezt mindenki közöttünk.

Állítólag a két művész együtt folytatta tanulmányait előbb Heidelbergben, az ottani egyetemen, később Montpellier-ben, ahol is magisztrátusi vizsgát tettek. Azt tervezték, hogy együtt, összefogva egy új művészeti élet alapjait teszik le valamely olyan gazdag főúr udvarában, aki akarja és tudja mecénásként támogatni a legjobb kortárs festőket és írókat. Hosszas keresgélés után Valentino Assala talált rá Cosimo de'Medicire, és az ő javaslatára helyezkedtek el mint festészeti szakértők itt, Firenze urának a birtokán.

Sajnos, a barátok, nem sokkal Firenzébe érkezésük után, egymás riválisai lettek. Elsősorban Disgustoso R. érezte úgy, hogy Assala mellett nehéz lesz meghatározó szerephez jutnia. A felszínen a barátság még megmaradt, mégis a gyűlölködés került előtérbe a kapcsolatukban.

És a gyűlöletet fokozta az a tény, hogy, ahogy már mondtam, a szép Julietta Assalát választotta kettejük közül.

Disgustoso R. természetesen tudott Julietta választásáról, és tudott Valentino és Julietta egyre erősebb szerelmi kapcsolatáról is. Figyeltette őket, pontosan feljegyezte, mikor és hol és milyen körülmények között találkozik egymással a két szerelmes.

Valamint azt is tudta, hogy Julietta zsarolható.

Volt Juliettának egy bátyja, akit a lány nagyon szeretett, de akit tudatlansága és naivitása rossz útra vitt. Paolo Navarro, Julietta bátyja kártyaadós-ságba keveredett, amelynek kiegyenlítésére adóslevelet hamisított. Julietta elkövette azt a súlyos hibát, hogy ennek a szomorú ügynek a megoldására pénzt kért kölcsön Disgustoso Roccatitól. Hogy miért éppen tőle, és nem a szerelmétől, Valentino Assalától? Nagyon egyszerű a magyarázat. Egyrészt szégyellte a szerelmese előtt bátyja kicsapongó életmódját, másrészt nem sejtette, hogy az egyébként mindig nagyon is barátságos, jóindulatot mutató Roccatiban valójában mi lakozik. Julietta joggal remélhette azt, hogy a gazdag rokonával, Medici-vel jó kapcsolatot ápoló Disgustoso R. önzetlenül és nagyvonalúan kifizeti majd bátyja adósságát, és később ezt a kölcsönt ő úgy tudja visszafizetni a főcenzornak, hogy végül nem tudódik ki az ügy, és minden rendeződik. Nem így történt. Roccati úgy érezte, ezzel is tud majd ártani fő riválisának, Valentino Assalának, és élt is az alkalommal: Juliattától a kölcsön fejében a kezét kérte, hogy ilyen módon is közelebb kerülhessen a művészek mecénásához, Medicihez, mintegy beházasodva annak családjába.

Egyetlen dologra nem számított Disgustoso R., mégpedig arra, hogy Julietta kitartóan és hű-

ségesen szereti Valentinót. Így azzal kellett szembeülnie, hogy Julietta újból és újból, és egyre ingerültebben utasítja vissza heves udvarlását. Tény, hogy Disgustoso R. mindenféle módon próbálta a lányt megszerezni magának, egy alkalommal még erőszakkal is magáévá akarta tenni, úgy, hogy rá-tört éjszaka. Behatolt az udvarházba, és a lány hálószobájának ajtaját is kifeszítette – ennek az akciónak azonban csúfos vége lett, Julietta hegyes törrel üldözte ki a hálószobából az egyébként rendkívül rossz külsejű, leginkább disznófejhez hasonlító képű hivatalnokot. Utólag azt mondhatjuk, hogy ekkor, ez után az eset után kellett volna Juliattának nyilvánosságra hozni a főcenzor ügyeit, de a lány nem mert szólni senkinek, attól félt, hogy bűnös életű bátyja is lelepleződik.

Disgustoso R. tehát hiába igyekezett szétválasztani a szerelmeseket, sőt, az is egyre nyilvánvalóbbá vált a Medici-udvarban, hogy Cosimo de' Medici is mindjobban kedveli Valentinót, mert felismerte azt az egyszerű tény, hogy Valentino népszerű az alkotók körében. Ez azzal a veszéllyel járt Disgustoso R., vagyis a főcenzor számára, hogy nem csupán Julietta kezét nem nyerheti el, hanem a helye is bizonytalanná lesz a Medici-udvarházban.

Ekkor történt az, ami megtörtént, amiről mindenki tud Firenzében, de nem beszél róla sen-

ki. A mocskolódó írások ekkor jelentek meg, és a gyilkosság, vagyis Valentino Assala halála is ekkor következett be.”

★

Rövid szünetet tartottam vallomásomban. Elhallgattam, mert valami érthetetlen megrendülés kerített hatalmába, és elakadt a szavam. A fiatal felügyelő észrevette zavaromat, és a segítségemre is sietett:

– Ha gondolja, kedves barátom, máskor is folytathatjuk. Már elég értékes információval szolgált.

– Nem, nem. Folytatom – válaszoltam. – Szeretném végre egyszer kibeszélni magamból, hogy hogyan is halt meg a mentorom, Valentino Assala. Hogyan ölte meg őt a cenzor, Disgustoso R., vagyis Roccati.

– Sok idő eltelt Valentino Assala halála óta. Ráadásul Roccati is halott ma már. Mi csak a család kérésére nyomozunk ebben az ügyben, az ő kérésükre hallgatjuk ki Önt is. Hogy tudjuk, mi is történt. Azzal a tudattal tesszük mindezt, hogy az ügyet mindenképpen ad acta kell helyezni.

– Tudom, tudom – válaszoltam a felügyelőnek. – Olyan ez, mint valami gyónás. Csak éppen nem az én bűneimet gyónom meg, hanem valaki másnak a bűneiről számolok be.

– Jól látja, valóban erről van szó. Talán kissé már megnyugodott. Folytathatjuk?

– Igen, azt hiszem, képes vagyok elmesélni röviden Valentino Assala halálának a körülményeit.

★

„Tudja, Felügyelő úr, éppen ebben az időben váratlan lehetőséget kapott Roccati, a főcenzor. Cosimo de’Medici, Firenze ura olyan elhatározásra jutott, ami megváltoztatta a város művészeti életét. Egy könyvsorozat kiadását kezdeményezte, olyan kiadványét, ahol mindenki megírhatja, milyenek is tartja a kortárs művészeket, írókat. Ennek szerkesztésével Disgustoso R.-t bízta meg, azért éppen őt, mert nem ismerte fel, hogy milyen horderejű egy ilyen jellegű kiadványsorozat irányítójává tenni valakit.

Disgustoso Roccati viszont pontosan tudta, hogy ez a kiadványsorozat méreg és gyógyír lehet egyszerre. És minden szempontból a mérget választotta! Akire féltékeny volt, vagy akit gyűlölt, azokról olyan írásokat íratott, amelyekkel gyalázhatta, hamis vádakkal illethette áldozatát.

Így tett Valentino Assalával is. Kétszer is olyan cikkeket tett közzé a Medici által finanszírozott kiadványban, amelyben Assalát ostobának, hozzá nem értőnek, a kortárs művészeti életben

járatlannak nevezik a szerzők, persze, Roccati tanácsait, sugallatait követve.

Nem kell mondanom, Felügyelő úr, hogy Valentino helyzete mennyire megrendült ezektől a hazugságoktól. Még Medici is gyanakodva követte ettől kezdve Assala tevékenységét. Egyetlen személy hitt továbbra is Valentino Assalában, ez természetesen Julietta volt.

Röviden végére érek már a mondandómnak, Felügyelő úr, nem húzom sokáig az idejüket, mert a történet is véget ér lassacskán.

A hazug írások megjelenése után Julietta és Valentino úgy döntöttek, elhagyják Firenzét. Érezték, hogy Roccati hatalma egyre nő, és nem akartak ennek a hatalomnak az árnyékában élni.”

Kis szünetet tartottam. Valamiért nehezemre esett a beszéd.

– De nem hagyták el a várost, hanem valami egészen más történt – szólalt meg a fiatal rendőrtiszt. – Ha jól tudom, valami rejtélyes betegségben meghaltak...

Nagyot nyeltem, éreztem, hogy a könnyeimmel küszködök. Kértem egy pohár vizet, aztán így folytattam a vallomásomat:

„Tudja, Felügyelő úr, volt a Medici-palotában egy asszony, idős asszony, aki Valentinóék halála óta szintén meghalt. Különös körülmények között

fulladt bele a tengerbe Livornónál, csak a holttestét találták meg, kivetette a dagály. Ez az asszony akkoriban Julietta személyzetéhez tartozott. Csak később tudtuk meg, hogy az asszony fiát Disgustoso Roccati pénzelte, így tudott az kereskedő céget alapítani. Nos, ez az asszony egy sajátos főzetet kínált Valentinónak, aki a kiadványban megjelent írások után súlyos álmatlanságban szenvedett. A főzet eredményes volt ugyan, mert hatására már tudott aludni az, aki ivott belőle, de Valentino egyre rosszabbul lett, egyre gyengébb lett, míg végül egész nap csak feküdt az ágyán és aludt, enni nem evett. És ugyanez történt Juliettával is, ő is ivott az asszony által készített italból. Így haltak meg mind a ketten. A nyelvük kék volt... Olyan kék, mint a viharos tenger...”

Ekkor hallgattam el. Mély csend borult ránk ott, a határrendészeti irodában. A fiatal rendőrtiszt is hallgatásba burkolózott.

★

„Takard le jól, mit elkövettél, és élj utána szabadon, akár egy sikeres merénylő. Tetted kendő alatt, nélkülöd is megél, majd túlnő rajtad, meghalad, alig először, később azután, gyereksírásként, mint a végítélet, mikor a bárány elkiáltja magát”, írta az ismeretlen szerzetes.

Mennyire igaz. És mennyire szomorú is. Elszámoltatunk a múltunkkal, az idő mindenre választ ad, és az igazság mindig kiderül. Akár tesszik ez, akár nem azoknak a hatalmasoknak, akik bármilyen módon, de visszaélnék a befolyással és erővel, amelyet valaki vagy valakik rájuk ruháztak. A főcenzor ma már a múlté. De bűnei élnek, itt vannak miközöttünk.

Ilyen és ehhez hasonló gondolatokkal sétáltam el társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel a határrendészeti hivatalból, hogy szállást keressek magunknak éjszakára.

7. fejezet A TÖRTÉNET VÉGE

Mennyire erős a félelem bennünk! A szorongás a múltunktól, mindattól, ami már megtörtént, és a szorongás a jövőnktől is.

Mindattól, ami *még* megtörténhet.

Emlékeink nem hagynak nyugodni. Újból és újból megjelennek, álmokká és látomásokká lényegülnek át, amelyek folyton-folyvást megzavarják nyugalmunkat, mindennapjainkat.

Nem tudhatjuk, hogy a látomásokban mennyi a valóság, és mennyi a képzelet különös játéka. Ahogy múlik az idő, egyre bizonytalanabb vagyok, és ma már egyáltalán nem tudom megmagyarázni, mi is történt *akkor*. Egyáltalán, megtörtént-e mindaz, amiről a továbbiakban szólok? Valóban a legfőbb, mondhatni *halálos* ellenségem, Disgustoso R. elhízott disznófejét láttam egy pillanatra farkaspozából emberarcba átváltozni? Avagy mindez csak a felfokozott hangulat eredménye, illetve következménye lett volna?

Tény, hogy emlékeim, avagy a látomás emlékei végigkísérik az egész életemet, *attól a pillanattól* kezdve.

Tény, hogy nem tudok szabadulni mindattól, amit láttam, vagy amit látni véltem. Éjjelente újból

és újból felriadok, nézek bele szobám sűrű sötétségébe, és remegek a félelemtől.

Tény, hogy hajnalonta izzadságban fürödve ébredek fel, és a szívem olyan iszonyatos ritmusban dobog, mintha valami elől menekülnöm kellene.

És látom mindazt, ami történt, vagy mindazt, *amiről azt hiszem*, hogy megtörtént. *Emlékszem*, ahogy *az* a pók a csápjaival megragadta a *második* farkas lábát. És ahogy a magasba emelte az egész állatot, majd a mamutfenyő törzséhez csapta.

És emlékszem a jajkiáltásra, és *emlékszem* a farkas üvegesedő tekintetére.

És valóban, egy pillanatra mintha Disgustoso R. szemét láttam volna. És az ő elhízott, állatias fejét.

És *emlékszem*, hogy aztán már csak a vért láttam, a farkas koponyáját, ahogy kettéválik. És aztán már azt sem.

És *emlékszem*, ahogy eltűnt a semmiben *az* a test. A farkas félig emberré lett teste. Egészen egyszerűen elenyészett.

★

Történetem, illetve *történetünk* végére érkeztem.

Hogy hogyan is fejeződött be az utunk az Egészen Kicsi Kis Létezővel? Kérdés, hogy befejezhető-e bármilyen utazás valaha is. Elmondhatjuk-e magunkról, hogy „igen, most utam végére értem”?

Vagy fogalmazzunk inkább így: „minden nap egy utazás, és a nap végén már az újabb utazás kezdődik el”? És ha az újabb utazás elkezdődik, akkor ez azt is jelenti, hogy vajon az előző véget ért? Vagy az újabb utazás csupán folytatása az előzőnek, és valószínűleg soha nincsen vége semmilyen útnak?

Kérdések, amelyekre nagyon nehéz választ találni.

Az Új Világban, az Ígéret Földjén megleltük végre a helyünket, bárha ez nem volt könnyű feladat az első napokban. Bármerre is mentünk, olyan volt minden, *mint egykoron*, ama különös városkában, a kicsiny kis emberek, a picurkák között.

Arról az utamról korábban már részletesen beszámoltam.

Mondhatnám úgy is, itt, ebben az új világban minden tökéletes, és mégis, minden kicsit furcsa is volt, szokatlan és különös. De, azt hiszem, az Egészen Kicsi Kis Létező valóban boldog és nyugodt volt ekkoriban, az Ígéret Földjén, és ennek köszönhetően én is az voltam.

Különben is, angyalok kísérték végig bennünket, bármerre is jártunk.

★

Igen, az első reggelen már ott volt az angyal. Ott állt a szobámban.

Fehér ruhába öltözött angyal volt ez az angyal, nagyon hasonlatos ahhoz az egykori látogatóhoz, akivel firenzei műhelyemben is találkoztam. Az akkori különös látogató volt az, aki annak idején azt javasolta nekem, hogy menjek el Livornóba, fessek meg a fény játékát a hullámokon, valamint fogadjam el *Isten ajándékát*.

Livornóban, éppen ennek a javaslatnak köszönhetően, aztán találkozhattam az Egészen Kicsi Kis Létezővel is, aki a társam lett utazásaimban.

De ezt már elmeséltem.

Az Új Világban egy csendes, földszintes faházban béreltünk szobát, nem messze attól a kikötőtől, ahova a szakállas hollandus hajóskapitánynak köszönhetően érkezünk meg, végtelennek tűnő, hosszú út után.

Nem voltunk gazdagok akkoriban sem, így komolyabb szállásra nem tellett – de ez a viszonylag szegényes otthon az első napokban tökéletesen megfelelt a számunkra.

Emlékszem, a legelső éjszakát a földön fekvé töltöttük el az Egészen Kicsi Kis Létezővel, még ágyunk sem volt, sőt, tulajdonképpen még pokrócunk sem. Egyetlen kicsiny kis takarónk volt, arra az Egészen Kicsi Kis Létező a kedvenc barátját, a plüssből készült Bongó kutyát fektette le, mondván hogy *őneki aztán úgy igazán pihenésre van szüksége a hosszú út után*.

Így telt el az első éjszaka.

Másnap pedig, amikor felébredtem, már ott is volt az angyal. Kinyitottam a szemem, és megláttam hófehér ruháját.

Aztán az arcát is megpillantottam.

Igen, nagyon hasonlított a firenzei látogatómhoz, de azt hiszem, mégsem ő volt az.

Utólag belegondolva, úgy érzem, meg kellett volna ijednem. *Egy idegen látogató, reggel, a frissen bérelt szobában!*, mégiscsak furcsa.

Valahogy mégsem ijedtem meg. Néztam a látogató fehér ruháját, és *tudtam*, hogy csakis a segítségünkre lehet. Valahogy tudtam, hogy a jelenléte jót jelent nekünk.

– Felébredtél? – kérdezte a látogató. – És? Jól aludtál? Ez az első reggeled itt, az Új Világban. Tehát: sok sikert! Jó reggelt, Barátom!

Úgy véltem, nem válaszolhatok.

Tulajdonképpen, mit is lehet egy angyalnak mondani? Egy fehér ruhás, vagy inkább fehér leples látogatónak? Most mondjam én is azt neki, hogy „jó reggelt, Barátom”? Vajon az angyalok is alszanak? Olykor-olykor?

Ilyesmi járt az eszemben, amikor ismét megszólalt a látogató. Mert megszólalt újból, és láthatóan nem várt választ a kérdéseire:

– Utazásod Isten ajándékával még nem ért véget. És nem is fog véget érni egyhamar. Újabb és újabb kalandok várnak rátok. Ahhoz, hogy biztonságban tudd magadat és a társadat, először is pénzre van szükséged. De ahhoz, hogy pénzt keress, dolgoznod kell. Festő vagy, vagyis művész. Indulj és ferd meg azokat az óriási fákat, amelyekről orchideák csüngenek alá. A világ legnagyobb fáit ferd meg nekünk, és a képeket add el azon a vásáron, amely minden vasárnap itt van, ebben a városban, ennek a városnak a kikötőjében. Legyél újra művész, felejtsd el a múltadat, szerezz új híveket magadnak. Ne is említsd meg többet azokat az embereket, akik ártottak neked, a nevüket se vedd a szádra soha többet. Menj és ferd meg az isteni erdőt, az isteni fákat, és mutasd meg mindenkinek, hogy te vagy a legjobb mindazok közül, akiket magad mögött hagytál! Ezt tanácsolom neked. Menj és ferd meg az isteni fákat! Menj és ferd meg!

Hallottam az angyal szavát, akinek a hangja kísértetiesen hasonlított a korábbi, firenzei látogatóm hangjához. És közben néztem, néztem őt is, a hang tulajdonosát, néztem, és egyszerre csak már nem láttam. Szinte észrevétlenül tűnt el a szemem elől.

De a hangját, ha távolról is, újra hallottam:

– *Ne feledd, tudom a te dolgodat, a te fáradságodat és türedet, és hogy a gonoszokat nem szenvedheted,*

és megkísértetted azokat, akik apostoloknak mondják magukat, holott nem azok, és hazugoknak találtad őket. És tudom azt, hogy terhet viseltél, és béketűrő vagy, és a nevéért fáradoztál, és nem fáradtál el. Tudom mindezt. És azt mondom, cselekedd, amit kérek tőled, és meglesz a jutalmad...

Ekkorra már egyre halkabban hallottam a fehér ruhás látogatóm hangját. És mintha már nem is hallottam volna. Mintha meg sem történt volna ez a találkozás, igen, az is lehet, hogy csak álmodtam mindezt. *Hiszen nyitott szemmel is lehet álmodni!*, ezt mondták egykor a régi bölcsek.

És ráadásul egyszerre csak azt éreztem, hogy kinyitom a szemem! És valóban, akkor már nem láttam semmit és senkit. De a látogatóm, az angyal szavai továbbra is ott visszhangzottak a fülemben.

Tény, hogy semmit sem tudtam semmiről akkoriban még. Hiszen nagyon is új volt nekem ez az „Új Világ”, ahogy emlegetni szokták. Nem tudtam, mit jelent az, hogy „isteni erdő”.

De a jó sorsom vagy az ismeretlen angyal ismét a segítségemre sietett. Néhány nap múlva a kikötőben sétálgatva tudtam meg, hogy expedíció indul a kontinens belsejébe, az ember által érintetlen világba, ahol, ahogy mesélték, különleges lények élnek, különleges növények között. És ráadásul azt is sikerült kiderítenem, hogy van egy aranyásáson

meggazdagodott vállalkozó, aki olyan rajzolókat keres, aki elkísérné őt, hogy papíron, táblaképeken jelenítse meg neki mindazt, amit feltehetően láthatunk majd a számunkra még olyannyira ismeretlen világban.

Rögtön jelentkeztem is a feladatra az ismert aranyásónál, aki persze már nem volt aranyásó, sokkal inkább az egyik leggazdagabb mecénása lett ennek az új földrésznek.

Hála a sokak által ismert és elismert firenzei festőiskola hírének, fel is fogadott, mert, ahogy mondogatta, szüksége van valamiféle képanyagra arról, amit látni fog, hogy meg tudja majd mutatni az összes különlegességet mindazoknak, akik nem kísérelték el őt.

★

Hosszú lenne elmesélni mindent, hogyan is jutottunk el egészen addig a természeti jelenségig, amit az itteniek mamutfenyőknek hívnak, vagyis arra a területre, amelyet a mamutfenyők hegységeként emlegetnek. Hogyan is vezettek végig minket vakmerő barátaink, sokszor a természet erőivel, néha pedig barátságosan bennszülöttekkel hadakozva.

Hetekig tartott az út.

Az Egészen Kicsi Kis Létező különösebben nem panaszkodott az út során. Egyszer mondta azt,

miközben sátrunkban álomra hajtottuk a fejünket, kissé talán méltatlankodva, hogy „azért a picurkák között jobban éreztem magam”.

És én csak néztem őt, kissé szomorúan, aztán azt mondtam:

– Pénzt kell keresnem, hogy megéljünk. Festő vagyok, tehát festek és rajzolok. Ez a munkám. Most ezt fizetik meg, ezt kell csinálnom.

– Tudom, tudom – válaszolta az Egészen Kicsi Kis Létező. – De jobb volt a picurkák között. Azok aranyosak voltak, itt meg örökké csak ez az erdő, az óriási fenyők meg a különböző vadállatok. Nem érzem magam biztonságban.

– Már nem megyünk messzire. Hiszen itt vagyunk a mamutfenyők között, ez volt az utunk célja. Ezekről a fákról kell készítenem néhány rajzot, utána, ezt mondták a mai nap azok, akik kísérnek minket, visszaindulunk a városba, ahonnan eljöttünk.

– Igazából nagyon várom, hogy visszamenjünk, valahogy olyan érzéseim vannak – mondta az Egészen Kicsi Kis Létező, és szomorúan lehajtotta a fejét.

Aznap aztán nem is beszélgettünk többet. És ami a következő napokban történt, arra igazán nem számíthattunk.

★

Tehát a mamutfenyők között ütöttünk tábor.

Ezek a fenyők akkorák, hogy egészen egyszerűen képtelenség látni a tetejüket. Mondják, akik már vágta ki ilyen fát, hogy egy-egy hossza akár a 150-200 métert is elérheti, a vastagsága pedig akkora minden egyes fa törzsének, hogy körbejárni is kész fáradság. Tény, hogy döbbenet néztük a társammal ezeket az elképesztően hatalmas növényeket, és magamban arra gondoltam, csak egy félelmetes és rosszkedvű Isten tud ekkora fákat megálmodni.

Mondom, a mamutfenyők között, egy apró tisztáson ütöttünk tanyát. Mintegy hét sátor helyezkedett el, lazán szétszóródva az említett tisztáson. Kísérőink és a területet felmérő mérnökök, mindannyian más és más feladattal vágunk neki a félelmetes rengetegnek, hogy felderítsük.

Ahogy haladtunk egyre beljebb és beljebb a fák között, néhány órás gyaloglás után már vagy tucatnyi vázlatot készítettem a buja növényzetről, és a fákon, pontosabban szólva a fák közepétől feljebb elhelyezkedő orchideákról. Az orchideák olyan virágok, amelyek tulajdonképpen egy másik növényen élőszködnék, gyökerüket egy-egy idegen fa törzsébe mélyesztik, így szívva magukba a táplálékot.

A gyönyörű virágok és a végtelen magas, vastag törzsű fák valami elképesztő harmóniában élnek együtt itt, ebben az erdőben.

Vázlataimat nagy sebességgel készítettem, és azzal az elhatározással, hogy valóban a lehető legहितesebben mutassam meg rajzaimon, festményeim mindazt, amit látok, mindazoknak, akik ezeket a csodákat élőben nem láthatják.

Néhány órás gyaloglás után az egyik fatörzs alá telepedtünk le társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel, hogy megpihenjünk.

Ekkor pillantottam meg a *phoneutria nigri-ventert*.

★

Kisgyerekkoromban sokat foglalkoztam állattannal. Festészeti tanulmányaim során mesterem, a híres Verrocchio szívesen okított minket az élőlények ismeretére, sőt megkövetelte azt is, hogy a bogarakat, pókokat is képesek legyünk hitelesen ábrázolni. Így pontosan tudtuk, hogy melyik pók, bogár hogyan is néz ki, tudtuk a nevüket, és tudtuk azt is, melyik az, amelyik ártalmatlan, és melyik az, amelyik igenis halálos mérget rejteget.

Az őserdei vándorpók, vagyis a *phoneutria nigri-venter* olyan lény, ezt tudta minden festészeti növendék Verrocchio műhelyében akkoriban, amelyiknek a testhossza 3-5 centiméter, lábterpe-sze 13-15 centiméter, egyedül él, vagyis magányos vadász, állandó mozgásban van, nem ás magának

üregét és nem sző hálót. Mindezek mellett emberi településeken is előfordul, és ha veszélyben érzi magát, teketória nélkül támad és mar. És ami tény: az ismert pókfajok közül a legnagyobb adag mérget fecskendez az áldozatába.

Mondom, letelepedtünk az egyik fatörzs alá, amikor megpillantottam a *phoneutria nigriventert*. Csakhogy mégsem teljesen azt.

Egy hatalmas, elképzelhetetlenül félelmetes pókot, egy *óriáspókot* pillantottam meg.

Mindenben, formájában, színezetében, lábai elhelyezkedésében, mondom, *mindenben* tökéletesen megfelelt a szabályos őserdei vándorpóknak. Csakhogy éppen méreteiben volt más. Ez a pók körülbelül *százszor akkora* volt, mint az eredetileg ismert változata. A testhossza minimum 3 méter lehetett.

Tőlünk mintegy 50 méterre, két fa között lapult meg, a földön.

Rögtön tudtam, az első pillanatban tudtam, hogy halálos veszélyben vagyunk.

És azt is tudtam, hogy szinte semmi esélyünk sincs a pókkal szemben. Sokkal gyorsabb és sokkal ügyesebb, mint mi magunk, kíméletlen zsákmányszerző ösztönei minden élőlényre lecsapnak, akire lecsaphatnak. És egy ekkora állatnak elképesztő étvágya van!

Ésszel fel nem fogható, valójában hihetetlen szerencsénkre, nekünk háttal állt a pók, és láthatóan figyelt valamire. Mi pedig, az Egészen Kicsi Kis Létező és én, lassan, remegve, elkezdtünk hátrálni.

Hogy meneküljünk az ellenkező irányba.

Ez a hátrálás önmagában sem volt veszélytelen ebben a pillanatban. Hiszen minden mozgást rendkívül pontosan érzékel minden ilyen típusú állat, és különösen az őserdei vándorpók, amelyik így táplálkozik, így szerzi a zsákmányát, és éppen a mozgás az, ami arra készíti, hogy támadjon.

A menekülésünkkel tehát sokat kockáztatunk.

Nem volt kétségem afelől, hogy hamarosan végünk van. Gondolatban már szinte el is búcsúztam a mindennapoktól, az életemtől, és ami még keservesebb volt a számomra, társamtól, az Egészen Kicsi Kis Létezőtől is.

Az iszonyatos méretű *phoneutria nigriventer* még mindig háttal állt nekünk. Látszólag észre sem vett minket. De én tudtam, hogy ez nem lehet igaz. Annál sokkal jobbak az érzékelői!

A pókok mindenről tudnak, mindenféle mozgásról, ami körülöttük zajlik.

Valamire figyelt az a pók.

Nem tudtam, mire. És aztán hirtelen megértettem.

Egyszerre csak, a pókkal szemben, farkasok jelentek meg. Váratlanul, számomra *nagyon* meglepetésszerűen. A pók azonban számíthatott rájuk. Nyilván várta a jövetelüket.

Hét farkas. Éppen heten voltak.

Az egyik mamutfenyő törzse mellett jelentek meg. Éppen a pókkal szemben. Mintegy a fa törzse mögül bújtak elő.

Tulajdonképpen érthetetlen volt a feltűnésük. A farkasok számára nem eledel a pók. Egymáshoz ennek a két állatfajnak semmi köze.

Ráadásul aligha lehetett valami esélyük egy ekkora *phoneutria nigriventer* ellenében. *Ez* a pók sokkal több méreganyaggal rendelkezik, mint ami hét farkas esetében bőven elegendő.

Kétségtelen azonban az is, hogy a farkasok is sokkal nagyobbak voltak, mint a valóságban. Nem átlagos, nem normális méretűek voltak, hanem legalább a háromszorosai egy közönséges, nálunk ismert farkasnak. De akkor is.

Még hét *ilyen* méretű farkasnak sem volt semmi esélye egy ekkora *phoneutria nigriventer*rel szemben.

És ebben a pillanatban ismét meghallottam a fehér leples idegen hangját:

– *Akinek van füle, hallja, mit mond a lélek a gyülekezetnek.*

Látszólag minden mozdulatlan volt. A hét farkas is, valamint a rettenetes vadállat, a *phoneutria nigriventer*. Persze mi is mozdulatlanok voltunk a félelemtől.

Ekkor aztán megkezdődött a küzdelem.

És újból meghallottam a hangot, a fehér leples idegen hangját:

– *Űj, és lásd.*

És megindult az első farkas. Hatalmasra tátotta a száját, hogy az óriáspók első csápját megragadhassa. Ahogy két félelmetes ugrással a pók fejénél termett, egy pillanatra azt hihettük, hogy nem teljesen esélytelen ebben a harcban, de ekkor a pók az egyik mellső lábával úgy rúgta hason a farkast, hogy az két métert repült hátra, majd a fejtorának egy gyors mozdulatával a farkashoz hajolt, és oldalába mélyesztette a csáprágóját.

A farkas kétségbeesetten kapálózott még, aztán rándult kettőt és elernyed. Vége volt.

Találkozott a pillantásunk. *A farkas mintha a szemembe nézett volna!* És olyan volt, mintha valamiféle szemrehányás lett volna a tekintetében.

Ekkor megint meghallottam az idegen hangját:

– *Űj, és lásd.*

És láttam megindulni a második farkast. És láttam, ahogy a második farkas három hatalmas

ugrással egyenesen a pók potrohára ugrik, és fogai-val marcangolni kezdi annak lágy altestét.

És láttam, ahogy a pók a fejtorával lassan hátrafordul, majd a csáprágójával megragadja a *második* farkas lábát. És láttam, ahogy a magasba emeli az egész állatot, lassan, egészen lassan, majd egy elképesztően gyors mozdulattal a mellette levő mamutfenyő törzséhez csapja.

Fajkiáltást hallottam akkor, nem farkasüvöltést. Mintha *valaki* kiáltott volna.

Minden nagyon gyorsan történt, és mégis minden egyes apró momentumra teljesen világosan emlékszem.

A második farkas is rám nézett. A tekintetünk találkozott. Láttam, ahogy a szeméből eltűnik az élet, ahogy megüvegesedik a pillantása.

És egy pillanatra mintha Disgustoso R. szemét láttam volna. És az ő elhízott, állatias fejét.

És ekkor ismét felemelte az óriáspók a második farkas testét. És újból a mamutfenyő törzséhez vágta.

És a farkas teste mintha már nem is farkas-test lett volna. Hanem mintha emberi testet láttam volna.

És aztán már csak a vért láttam, a farkas emberivé lett koponyáját, ahogy kettéválik. És aztán már azt sem.

Mert hirtelen eltűnt a semmiben az a koponya. A fej, amely egy pillanatra egykori ellenségemet idézte. És eltűnt a farkas félig emberré lett teste is. Egészen egyszerűen elenyészett.

És akkor megint megszólalt az idegen:

– *Jöjj, és lásd.*

És jött a harmadik farkas. Fekete volt ez a farkas, olyan fekete, mint az az éjszaka, amikor még a holdfény sem világít.

És vörös volt ennek a farkasnak a szeme, és üvöltött, annyira, hogy remegtünk a félelemtől, ahogy meghallottuk a hangját.

És ekkor váratlanul megindult a negyedik farkas is, ez teljesen aranyszínű volt, sárgán világított, mint a napfény.

És most megindult az ötödik farkas is, amelyik meg hófehér volt, fehér bundájának tisztasága olyan volt, mintha tükröt tartott volna valaki a kezében, szinte bántotta a szemünket ez az elképesztő tisztaság.

És egyszerre hárman ugrottak neki a rettenetes óriáspóknak. Három farkas! És harapták a potrohát, rángatták a lábait, és hörögtek közben, a nyáluk pedig csorgott ki a fogaik közül.

És iszonyatos küzdelem kezdődött. A pók csapkodott a lábaival, a csáprágóját próbálta bele-mélyeszteni a farkasok testébe, forgott maga körül,

és közben félelmetes hangokat adott ki. A farkasok elsősorban a potrohát próbálták marcangolni, nem is eredménytelenül, mindenfelé undorító, sárgás-zöldes folyadékot engedett magából a *phoneynteria nigriventer* teste.

A fák törzse vérrel és mocsokkal lett tele, miközben a magasból orchideaszirmok hullottak alá, egyre sűrűbben takarva el szemünk előtt a félelmetes vadállatokat.

És ekkor újból megszólalt a fehér leples idegen:

– *Jöjj, és lásd!*

És ekkor minden elsötétedett egy pillanatra. Körülöttünk az erdő talaja is megfeketedett, és éreztük, hogy mozog a föld alattunk, és a magasból előbb fekete por hullott alá, majd kavicsok, amelyek előtt az egyik mamutfenyő vastag ága alá húzódtunk be.

És alighogy menedéket leltünk a faág alatt, abban a pillanatban már kövek zuhantak alá az égből, mintha valami kőeső hullana.

Éreztem, hogy az életünk igen komoly veszélyben forog, és már nem csupán az óriáspók miatt.

Közben a küzdelem folytatódott, fülsiketítő volt a zaj, a kövek zuhanása, a farkasok zihálása, morgása, olykori üvöltése, és persze az óriáspók furcsa, néha vinnyogó, néha hörgő hangja, mindez

olyan erős volt, hogy betapasztottuk a fülünket társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel.

És ekkor a hatodik farkas is nekitámadt az óriáspóknak! És a négy farkas két oldalról, illetve hátulról rángatta a pókot, és úgy tűnt, hogy le is győzik, a pók potrohából ömlött a sárgás-zöldes nedv, és világosan látszott, hogy legfeljebb percei vannak hátra.

Ám ekkor az óriáspók hirtelen megfordult, majd elindult a mi irányunkba. Távol voltunk tőle, mégis, rémülten hátráltunk.

Megtehattuk, a kőzapor megszűnt.

A négy farkas marta, ráncigálta a pókot. Hirtelen azonban a pók a fejtorával hátranyúlt, és a csáprágójával megragadta a harmadik farkast, amelyik teljesen fekete színű volt.

És belemélyesztette csáprágóját a fekete farkas hasába, és a farkas elalélt, a mérreg láthatóan megbénította.

És aztán már csak elhajította, messzire hajította a fekete farkast az óriási pók. És közben a pók potrohának egy része leszakadni látszott.

És sorban következett a negyedik, az ötödik és a hatodik farkas. És már alig tudott menni az óriási pók. De sorra mélyesztette bele a csáprágóját a farkasokba, és aztán a méregtől halálba merevedett farkasokat sorra hajította messze, igen messzire.

És a farkasok sorra zuhantak a feketévé lett földre, majd eltűntek, mintha nem is léteztek volna.

Ám akkor megmozdult a hetedik farkas is.

És megindult az óriáspók ellen.

És ez a farkas még a többinél is nagyobb volt.

És ekkor nagy csendesség lett. Minden elhallgatott. És az óriáspók is megállt. Pontosabban lero-gyott a földre.

Mintha megpihent volna. Aztán újból fel-emelkedett.

És ekkor megindultak egymás ellen.

A hetedik farkas és az óriáspók.

Teljes némaságban indultak meg, nem lehetett hallani semmit, iszonyatos csend volt mindenütt.

És a fekete földről füst szállt felfelé, fekete füst.

És a csend akkora volt, hogy süketnek éreztük magunkat. És csak néztük az óriáspókot, ahogy ebben a nagy-nagy némaságban megragadja a farkas koponyáját a mellső lábaival, miközben már jártányi ereje sincs, és próbálja a farkas fejét hátrafeszíteni.

Eközben a farkas kimeredt szemmel és óriásira nyitott szájjal a pók fejtora és potroha közötti részt támadja, azt a részt, ahol a pók teste a legsebezhetőbbnek tűnik, és a legvékonyabb.

És még mindig iszonyú csend volt.

Láttuk a két szörnyeteg küzdelmét, de nem hallottunk semmit.

És a farkas pofájából nyál és vér csorgott alá, és a pók testéből egyre szivárgott valamiféle zöldes-sárga folyadék.

És mi megbabonázva álltunk ott, a küzdelem közvetlen közelében, az Egészen Kicsi Kis Létező meg én, és nem tudtuk, mit is tegyünk, vagy talán eszünkbe sem jutott, hogy bármit is tennünk kellene.

És ekkor már nem is gondoltunk a menekülésre. *Annyira féltünk.*

És ekkor végre elérte a farkas a szájával a pók fejtora és potroha közötti részt. És végre marcangolni kezdte azt.

És közben a pók igyekezett a farkas testébe harapni a csáprágójával. Hogy a mérgét a farkasba eressze.

És a farkas marcangolta a pókot, ott, ahol a pók teste a legvékonyabb.

És ekkor megszűnt a csend! Trombitaszót hallottunk, és hallottuk, ahogy hörög a farkas és vinyog a pók.

És ekkor jégeső keletkezett, olyan erős, hogy ismét az egyik faág alá menekültünk.

És aztán villámok csaptak a fába körülöttünk, és tűz lett mindenütt, körbe-körbe, csak éppen a mi fánk nem gyulladt meg, valamiféle kifürkészhetetlen akaratnak köszönhetően.

És már lángolt a farkas bundája, és a pók alteste is megperzselődött, mert egy hatalmas égő faág zuhant rá.

És újabb és újabb trombitaszót hallottunk, miközben a farkas és a pók egyre küzdött egymással, úgy tűnt, soha nem érhet véget a harcuk.

És újból megszólalt a trombitaszó, talán ötödszörré, amikor is sáskák leptek el mindent körülöttünk, és láttuk, hogy a pókra is rászállnak a sáskák, meg a farkasra is, és az élő, egymással küzdő fenevadakat a szemünk láttára kezdték szétrágni a sáskák, *mintha csak faleveleket ennének.*

És olyanok voltak a sáskák, mint az oroszlánok, nagy sörényük volt, és a fogaikkal úgy harapták el a farkas és a pók lábait, mintha azok éppen csak fűszálak lettek volna.

És ekkor megszólalt hatodszorra is a trombita.

És fekete madarak, sok ezer fekete madár repült végig az égő fák között, és úgy kiáltoztak, úgy sikoltoztak, mintha emberek, vagy éppen gyerekek sikoltoznának körülöttünk.

És ekkor megszólalt hetedszerre is a trombita!

És láttuk, hogy már alig mozdul a két fenevad, testükön végestelen-végig sáskák tízezrei, és ekkor megint megjelent az angyal. Fehér ruhában állt, és csak ennyit mondott:

– *Vége van. Vége a szenvedésnek.*

★

És a következő pillanatban ott álltunk, ketten, az Egészen Kicsi Kis Létező és én, és nem láttunk semmit, csak a mamutfenyőket, és a tetejükről aláhulló orchideaszirmokat.

Se a farkasok, se az óriáspók, sem a sáskák vagy a fekete madarak nem voltak sehol.

★

Ma már nem tudom biztosan, mindez megtörtént-e, avagy csak a képzeletem játszott velem. Tény, hogy aztán megfestettem „látomásaimat”, és azokat nagy sikerrel értékesítettem annak a városnak a piacán, ahol is a hollandus hajóskapitánnyal egykor partot értünk.

Tulajdonképpen ismert ember is lettem, „híres”, ha úgy tetszik, még a helyi újság is foglalkozott a festményeimmel, a kiállításommal, sőt, az Egészen Kicsi Kis Létezőről is írtak, mint aki életművem ihletője lett már hosszabb ideje.

Ami ténylegesen az Egészen Kicsi Kis Létezőt illeti, örömmel mondom, minden változatlan, itt van velem, vigyázunk egymásra.

És azt hiszem, amíg világ a világ, ez így is lesz, vigyázunk egymásra, mert megértettük, hogy egymás nélkül semmik és senkik vagyunk.

A történetünk, a „kalandjaink” tehát nem értek véget. Legfeljebb annyit mondhatok, hogy itt és most mégis elejtem az elbeszélésem fonalát, és mindaz, ami ezután történt, vagy történik majd velünk, maradjon rejtve a kíváncsi tekintetek előtt, vagy éppen – mindazok alapján, amit írtam – ki-ki képzelje el életünk menetének következő állomásait.

Amiről szólni akartam, arról szóltam.

Hogy ezek a furcsa, hihetetlen események mit is jelentettek valójában az életemben?

Azok a lények, amelyeket megfestettem, mit is jelképeznek?

Nem tudom megmondani. És a képeimet nézve, sokan ma is kételkednek.

Azt mondják, erős a fantáziája, Mester!

Ilyenkor többnyire mosolygok magamban, vagy olykor-olykor csak éppen összenézek a társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel, és őszintén örülök annak, hogy a szemében valamiféle különös fényt látok megvillanni.

ÉS EGYÉB TÖRTÉNETEK

A DENEVÉR VÉRE

Mondják, hogy az *aranykoronás repülőkutya* csakis gyümölcsöt, és abból is többnyire csak fűgét eszik.

Elég nehéz elhinni.

Nehéz elhinni, hogy ez a viszonylag nagy testű állat kevéske fűgével megelégszik, még ha annak közismerten nagy is a cukortartalma, és ez, tudjuk, energiát jelent.

Nehéz elhinni, hogy csupán a fűgéből nyert energiával képes volna hosszú kilométereket végigrepülni, pihenés nélkül.

Isten különös teremtményei a denevérek. Nem csoda, hogy annyi babonás félelem, mítosz, rémkép, hogy oly sok képtelen és horrorisztikus történet szól róluk.

Aranykoronás repülőkutya!

Igazán szép elnevezés.

Repülnek bele az éjszakába, és csak a Jóisten a megmondhatója, miféle szörnyűségekre képesek.

Még a szakemberek között is vita van arról, melyik denevérfajta a nagyobb: az indiai repülőkutya (*pteropus giganteus*), az óriás repülőkutya (*pteropus vampyrus*), avagy éppen ez a fajta, az aranykoronás (*acerodon jubatus*), amelyiknek testhossza 30 centi-

méter, súlya mintegy 1,2 kilogramm, de a szárnyfesz-távolsága az 1,7 métert is elérheti. Szárnyai jellegze-tes denevérszárnyak, viszont a teste és a feje szőrös, leginkább kutyához vagy rókához hasonlít. Szőrzete sötétbarna, jellemző rá még a fej és a nyakrész arany-sárga színe. Sokszor még a vállai is sárgásak.

Nem európai szemnek való mindez!

Rókafej és denevérszárny, éjszakai repülések elvadult szigetek között, viharos tenger felett. Sötét szárnyak suhogása, rókavinyogással tarkítva a vaksötétben.

Nem éppen érettségiző lányok legszebb álom-képei közé tartozik mindez!

★

Rosario Eva Luciero Párizsban született, a bel-városban, közel a Luxembourg-kerthez. Édesapja, Roberto Jeromo Luciero, felkapott párizsi fogorvos, származását tekintve egyébként filippínó, aki húszévesen emigrált Franciaországba a Fülöp-szi-getekről, a véres kezű diktátor, Ferdinand Marcos uralkodása idején. Gyors észjárású fiatalemberként néhány év alatt megszerezte a fogorvosi diplomát, majd politizálni is elkezdett, és így hamarosan a francia politikai elit tagja lett. A konzervatív párt, az UMP színeiben még nemzetgyűlési képviselővé is megválasztották.

Rosario édesanyja egészen más: Anne-Marie Poitevin néven látta meg a napvilágot, Montpel-lier-ben, egy igazi francia plebejus hagyományok-kal büszkélkedő családban. Anne-Marie felmenői között olyanok is voltak, akik több mint 200 évvel ezelőtt Danton közeli munkatársai közé tartoztak, később pedig Napóleon katonáiként harcoltak az orosz fronton.

Anne-Marie íróasztalának a fiókja mélyén egy feltehetően eredeti levelet is őrzött a nagy forradalmár vezetőtől, Dantontól magától, amelyet az ük-ükpapának, Pierre Paul Poitevinnek címeztek valamikor, az 1789-es év lázas napjaiban.

Mindez történetünk szempontjából kevésbé fontos, bár érdekes adalék Rosario Eva Luciero személyiségi jegyeinek megértése szempontjából.

Mindenesetre tény, hogy Rosario 18 éves koráig szinte semmit nem tudott a denevérekről.

Azt, hogy akkor, 18 éves korában megtudott egy-két dolgot ezekről a különös lényekről, sikeres érettségi vizsgájának köszönhetette, mert annak jutalma éppen az volt, hogy az édesapja magával vitte őt Manilába, a Fülöp-szigetek fővárosába.

Persze nem is annyira jutalom volt Rosario számára ez az út, kezdetben, inkább kötelesség. Tulajdonképpen az apa ragaszkodott ahhoz, hogy utazzanak, hosszú évek óta ő sem járt otthon, és

fontosnak érezte, hogy a szüleinek, vagyis a nagyszülőknek bemutassa lányát, unokájukat, a gyönyörű Rosariót.

Mert Rosario csodaszép lány volt. Hosszú, egyenes szálú fekete haja, sárgásbarna bőre, hegyes, kissé éles kontúrú orra és álla, ami olykor szinte rókaszzerűen ravaszkas kifejezést kölcsönzött az egyébként szabályosan ovális arcának, és legfőbb különlegessége, az egészen világoskék árnyalatú szeme mindenkiben, aki először találkozott vele, döbbsent csodálkozást váltott ki.

A szépségre hajlamosak vagyunk rácsodálkozni. Pedig valójában a szépség a természetes, mindig az a *normakövető*. Sokkal inkább normakövető, mint a természet hibái, a legkülönbözőbb torzulások, deformációk.

Az utazás, tehát, inkább csak kötelesség volt Rosario számára, nem jutalom. Félt a hosszú repüléstől, a feltételezett kényelmetlenségektől, amelyekre számítani lehetett a számára ismeretlen Fülöp-szigeteken, és egyáltalán, a szigetek híre, nevezetesen, hogy oly gyakori jelenség a szökőár és a földrengés arafelé, mindez nem tette számára vonzóvá ezt az utat.

Aztán minden jól alakult.

Kezdetben.

A repülést élvezte, Manilában pedig egy egész kis küldöttség vonult ki a repülőtérré, hogy szertartá-

sosan fogadják őt; mint kiderült, a meglehetősen népes számú rokonság, az összes unokatestvér, valamint azok családtagjai mind-mind kíváncsiak rá, izgatottan várják, hogy találkozhassanak vele, híre ment különleges szépségének, meg egyáltalán, a Párizsból jött rokon, mint tudjuk, mindenki számára érdekes.

Rosario nem tudott semmit a nagyszüleiről, illetve a dédmamájáról, akinek a nevét mindenki különös tisztelettel emlegette.

Manilában aztán az egyik unokatestvér, név szerint Jeromo Paolo Luciero sofőrként szállította őt és édesapját ide-oda, egy meglehetősen lelobbant, de még használható, eredetileg amerikai tulajdonú Jeep Comanche típusú autóval. Jeromo megmutatta nekik a várost, annak nevezetességeit, így például a Manila-katedrálist, a Szent Ágoston-templomot, a Santiago-erődöt és az Intramuros-negyedet, azt a települést, amelynek épületei magukon viselik a még a spanyol uralom idejéből megmaradt jellegzetességeket is.

Rosario számára sok-sok meglepetéssel szolgált a városnézés. Egyrészt meglepte a felhőkarcolók látványa, a modern épületek sajátos monumentalitása és harmóniája, másrészt megdöbbsentette a mindenütt jelen lévő és nyilvánvaló szegénység.

Aztán meg jóképű fiú is volt ez a Jeromo, mint kiderült, csak másod-unokatestvér, és valamiért

nagyon hasonlított Rosarióra is. Egyetlen szokatlan volt benne: rozsdabarna színű és feltűnően dús szemöldöke.

Egyszóval, Rosariónak nem volt ellenére a városnézés.

– Jól érzed majd magad nálunk! – mondta Jeromo nevetve a kissé megilletődött párizsi lánynak. – Talán itt sem hagysz minket soha többé!

Persze Rosario nem volt túl lelkes a gondolatától, hogy esetlegesen már vissza sem tér Párizsba, és örökké a Fülöp-szigeteken marad. Tudta ő jól, hogy Jeromo csak viccel vele, de ez a tréfa mégsem esett nagyon jól neki. Mindenesetre, kissé fanyarul bár, de elmosolyodott a fiú kedveskedő szavaira.

Mindettől függetlenül, Rosario azt vette észre magán, hogy egyre kevésbé hiányzik neki Franciaország.

Csaknem egy hetet töltöttek Manilában, annak is a legelőkelőbb negyedében, a tengerparti városrész különös villái egyikében, amit az egyik tekintélyes és gazdag rokon, az olajipari részvényekkel is kereskedő Michaelo Gonzales biztosított a számukra. Michaelo Gonzales Marcos uralma idején lett az ország egyik leggazdagabb embere. A diktátor bukása után sokat cikkeztek róla, az újságok nagy része azt állította, hogy Gonzales a vagyonát korrupciós ügyekből szerezte. Vádat is

emeltek emiatt ellene, de az ügyészség végül semmit sem tudott bizonyítani.

Gonzales a bírósági eljárás miatt visszavonult a politikától, sőt az üzleti élettől is, családi körben mindig csak azt mondogatta, hogy „nyugdíjba ment”.

Sértett ember lett, aki kerülte a nyilvánosságot.

Rosario és édesapja egy hét manilai tartózkodás után elutazott a szigetvilág déli részére, *Davao* városába. Itt, a várostól nem olyan messze található a Fülöp-szigetek legmagasabb pontja, a majdnem 3000 méter magas *Mount Apo*. Persze az egész szigetvilág meredek hegyekből, szakadékokból, félelmetes sziklákból áll. Ezért aztán a *Mount Apo* meredek szirtjei ott, a szigeteken, nem számítanak különlegesnek. Ahogy a viharos tenger, a sok-sok méter magas hullámok, vagy akár a szökőár: mindez ott, arrafelé, igazán nem szokatlan jelenség.

Tulajdonképpen az apa, Roberto terve volt az is, hogy együtt ellátogassanak Davaóba, pontosabban egy, a városhoz közeli kicsiny, jellegzetesen hegyvidéki településre, Pettitóba.

Nem is terv volt ez, hanem valójában a tényleges úti cél.

Hiszen itt, ebben a faluban élt Lucinda is.

Pettito különleges falu, a filippínók azzal büszkélkednek, hogy a szigetek őslakosai, a mintegy 50

ezer éve itt élő negritók ezen a településen még megőriztek valamit abból az ősi kultúrából, amely, a negritók szerint, valójában az emberiség legrégebbi kultúrája: azt állítják, hogy létezett valaha a földgolyón egy alapnyelv, „*Isten nyelve*”, ahogy ők mondják, és ez a nyelv az „ónegrito” volt, amelyből aztán évezredek alatt fejlődtek ki az ázsiai, később pedig az indo-európai nyelvcsaládok. Ezeket az állításokat, persze, nem lehet bizonyítani. Mégis, vakmerő filippin nyelvészek újból és újból összefüggéseket és szintaktikai egyezéseket fedeznek fel a legkülönbözőbb európai avagy ázsiai nyelvek között, és ezen „összefüggések” gyökerét mindig az általuk feltételezeten hitelesnek tartott ónegrito „nyelvemlékekben” vélik megtalálni.

Tény, hogy a Luciero család ebből a kicsiny kis faluból, Pettitóból származik. Ezért is ragaszkodott Rosario apja, Roberto ahhoz, hogy ide is ellátogassanak. Tehették ezt annál is könnyebben, mert valójában itt laktak a közvetlen családtagok, vagyis a nagyszülők, valamint a népes famíliából számos unokatestvér, másod-unokatestvér és nagybácsi, és, mint említettem, itt lakott Rosario dédmamája, a 105 éves Lucinda is.

Rosario és édesapja éjszaka utazott Davaóba, egészen pontosan hajnali egykor érkeztek meg a Davao melletti tengeri kikötőbe. Ennek is egészen

egyszerű oka volt: olyan viharos volt a tenger azon a napon, hogy a hajók nem tudtak elindulni. A manilai kikötő több órán keresztül megtagadta a ki-hajózási engedély kiadását az utasszállítóknak. Roberto, Rosario édesapja gondolt ugyan arra, hogy fogad valakit a manilai „feketefuvarozók” közül, hiszen ezek a furcsa tengeri medvék nem ismernek lehetetlent, ha hajózásról van szó, de a lányára való tekintettel aztán meggondolta magát, és megvárta, hogy a hivatalos, állami hajózási társaság végre elindítsa járatát Davao felé.

Rosario így is nagyon rosszul lett a nyugtalan tengeren, úgyhogy éjjel egy órakor, amikor befutottak a kikötőbe, az apa szinte az ölében vitte le lányát a hajóról.

Pettitóba eljutni szintén nem volt egyszerű, merthogy út ebbe a kicsiny kis hegyvidéki faluba szinte nem is vezet, pláne nem éjszaka. Rosario alig emlékszik valamire utazásának ebből a végső fázisából.

Amikor a hajóról szálltak az apjával, valami furcsa szállítóalkalmatosságba tuszkolták ismeretlen és nagyon fekete bőrű emberek, olyan volt ez a szállítóeszköz, mint valami zárt szék, és csak annyit érzett, hogy valakik ezt a székszerűséget megemelik, majd lassan, imbolyogva cipelni kezdik. Tulajdonképpen a kerekés riksa sajátos válto-

zata volt ez az utazási alkalmatosság, csak éppen a legfontosabb részei, a kerekek hiányoztak róla: ehelyett hosszú lécekre volt ráhelyezve, amely léceket minimum kettő, esetlegesen négy ember emeli a magasba. Rosario ezért is érezte ezt a bizonyos imbolygást, ami a vaksötét éjszakában különösen félelmetes volt a számára.

Legalább másfél órán át vitték, amennyire Rosario érzékelte, egyre felfelé, néha nagyon is meredek utakon. Hogy nagyon felfelé, meredek utakon viszik, azt onnan is tudni lehetett, hogy a szállítószek néha egészen megdőlt, annak ellenére is, hogy a szállítók érezhetően próbálták karjuk emelésével vagy leengedésével kiegyenlíteni az út szintkülönbségeit.

A zárt, kerék nélküli riksából nem lehetett kilátni, ha lehetett volna is, legfeljebb a sötétséget látja maga előtt Rosario. Hallani viszont sok mindent lehetett: madarak éles vijjogását, sikoltását, szárnycsapdosásokat, vagy mindenféle ismeretlen állat távoli ordítását. Rosariót csak önnön kimerültsége akadályozta meg abban, hogy sikítson vagy menekülni próbáljon. Bár menekülésre, ezt is érezte, semmi lehetősége nincs. Bízni kellett a szállítóiban, akikre rábízta őt az apja, illetve a saját apjában, aki, ezt remélte Rosario, valahol egy hasonló riksában itt imbolyog előtte, vagy éppen mögötte.

Aztán egyszerre csak véget ért az utazás. Hajnali három óra lehetett, helyi idő szerint. A kerék nélküli riksát valakik egy kisméretű, sík tisztásra helyezték. Rosario rövid habozás után felállt a székekben, félrehúzta a riksa függönyét, és kilépett a sötét éjszakába.

Riksája mellett egy hasonló szállítóalkalmatosságot pillantott meg, amelyből éppen akkor szállt ki Roberto, az édesapja.

Rosario alig látott valamit. Szinte csak homályosan érzékelte, hogy odalép hozzá egy kicsi kis öregasszony, csontos kezével megsimogatja az arcát, aztán gyengéden lejjebb húzza a fejét, hogy arcát Rosario arcához szoríthassa. Furcsa ölelés volt. Rosario egy pillanatra a szemébe is nézett az ismeretlen öregasszonynak, és szinte hátrahőkölt annak egészen világoskék, szinte világító szembogarától.

– Lucinda vagyok, Rosario – suttogetta az öregasszony. – A te dédnagymamád. Isten hozott minálunk.

★

A ház, Lucinda háza, kiálló sziklatetőre épült, a szikla alatt ijesztő, talán 500 méter mélységben a tenger hullámozott. Rosario szobájának a teraszáról csodálatos, egyben félelmetes kilátás nyílt a végtelen Dél-kínai tengerre.

Itt, ebben a házban, a kis hegyvidéki falucska, Pettito legutolsó lakóházában éltek Rosario nagyszülei és dédmamája. Furcsa épület volt, Rosario számára inkább nyomasztónak tűnt még nappal is, semmint otthonosnak.

Háromszintes faház, amelyiknek a falait a legkülönbözőbb állatok bőrei borítják, önmagában mindez még akár romantikus is lehetett volna, de a ház mindegyik szobájában, a lépcsőfordulókban, sőt a plafonokon is, hatalmas méretű denevérek tetemeit lehetett látni. Szinte mindenütt ott voltak a kitömött denevérek, de leginkább a szobák tetejéről lógtak fejjel lefelé, annyira élethűen, hogy Rosario megdermedt a félelemtől, amikor először megpillantotta őket, felébredve reggel abban a szobában, amelyiket a számára biztosítottak éjszakai érkezésekor.

A nagyszülők és a dédmama kedves, kis nővésű filippínók voltak, Rosario első pillanatra megszerette őket. Jellemző tulajdonságuk volt az egészen világoskék szemük, valamint, amit már másod-unokatestvérén, Jeromo arcán is megfigyelt, nagyon bozontos, rozsdabarna szemöldökük.

Maga a ház, Lucinda háza úgy épült fel, hogy a ház eleje a szikla peremének a folytatása, a ház előtt tehát csak a mélységesen mély szakadék volt, semmi más. A ház mögött egy kicsiny kis tisztás terület

el, innen indult valamiféle út a hegyoldal, illetve a falucska felé, de ez az út is sziklás, köves meredély volt inkább: Rosario el sem tudta képzelni, hogyan is tudták őt ide azon a bizonyos éjszakán felhozni szállítói. A házban hárman laktak: Roberto szülei és Lucinda. Így aztán most öten voltak benne. Bár időről időre feltűnt egy-egy rokon a faluból, sőt, volt olyan ebéd vagy vacsora, hogy húszan is körbeülték a tisztáson a nagy, kerek ebédlőasztalt.

Az egyik ilyen családi vacsorán történt az, ami megtörtént.

Tudni kell mindenképpen, hogy Rosario számára a házban a kitömött denevérek jelenléte kezdetben rémisztő volt, később kissé bizarr, *idegen*, de aztán hozzászokott a látványukhoz. Valamiért az esti elalvás nehezen ment, volt, hogy éjfélig is hánykolódott az ágyon, nem jött álom a szemére. A sötétben, a gyakran csillagtalán, fekete éjszakában sokszor hallott szárnyzuhogásokat az ablaka előtt, volt, hogy valami ismeretlen lény odáig merészkedett, hogy az ablak üvegének is nekiütődött.

– Mint aki bekopogtat – gondolta ilyenkor magában, mintegy félálomban, Rosario.

Mondták egyébként a nagyszülei, hogy *errefelé sok a denevér, meg általában is a szárnyas állatok*, így mondták, *merthogy az ilyenek szeretik ezeket a sziklákat*.

A hegy, amely Lucinda háza mögött magaslott, tele volt fügefával, trópusi növényekkel, itt ugyanis egész évben egyformán meleg van, a nyári évszakban 30 fok körüli, de a téli időszakban sem megy 25 fok alá a napi átlag.

– Ezek a szárnyas élőlények szeretnek itt – ismételte gyakran Lucinda Rosariónak. – Szeretik a fűgét, azt különösen szeretik!

Rosario végül is nem látott semmiféle éjszakai repülő állatot, csak hallotta őket. És a ház kitömött denevéreit látta, igen nagy mennyiségben. Egy alkalommal Lucinda elmagyarázta, hogy leginkább az *álvámprók*, latin nevén *megadermatidae* tetemeit láthatja a falakon Rosario, ezek az állatok onnan kapták a nevüket, hogy áldozataiknak először csak kiszívják a vérüket, de utána, és éppen ezért „nem valószínű vámprók”, magyarázta nevetve Lucinda, fel is falják őket.

– Persze mi csak vérszívóknak hívjuk ezeket, merthogy azok is, igazi vérszívók. Egyébként meg lehet őket ismerni, mert jellegzetesen hosszú, felfelé álló orrfüggelékük van, ami olyan, mintha fülük lenne – magyarázta Lucinda Rosariónak, és közben megvillantotta egyetlen megmaradt szemfogát. – Tudod, kislányom, ezek a nagy „füleik” a fejükön összenöttek. Aztán még van egy jellegzetes fülfedőjük is, ami osztott, majd rögtön rájössz, milyen

is az, ha közelebből is szemügyre veszed őket. És aztán meg általában színes bundát is viselnek, arról is rájuk ismerhetsz – tette hozzá. – Itt a falakon, Rosario, ezek közül a vérszívók közül is leginkább csak a lantorrú denevéreket láthatod, mert azokat különösen szeretjük elpusztítani – mondta mintegy oktatólag Lucinda, és még nevetett is hozzá.

Általában is elmondható, hogy Lucinda nagyon szívesen magyarázott a dédunokájának, a denevérekhez meg különösen értett. Úgy tudott rólu­k beszélni, olyan szakszerűen, mintha legalábbis a Manilai Tudományos Akadémia Állattani Intézetének lenne a munkatársa. És érezhetően át akarta adni a tudását.

Rosario számára, persze, terhes volt ez a túlzott gondoskodás, nem értette, miért is foglalkozik vele Lucinda annyit, valami olyasmit sejtett, hogy dédnagymamája nem teljesen önzetlenül teszi ezt.

– Mintha valami terve volna vele – ilyesmit gondolt magában Rosario akaratlanul is.

Lucinda a mostani monológját is különös hangsúllyal zárta le:

– Tudod, Rosario, ahogy a repülőkutya­knak, akik csak fűgét esznek, és aranyosak, ugyanúgy a mi családunknak is ősi ellenségei az ilyen vérszívók, a lantorrú denevérek. Undorító lények! Csupa gyilkos mind!

És amikor ezt mondta, gyűlölet ült ki az öregasszony arcára. Olyannyira, hogy Rosario egészen megijedt tőle.

★

Arra a bizonyos vacsorára, amelyen, *ahogy azt már említettem*, az történt, ami történt, a szokottnál is többen, legalább hatvanan gyűltek össze, unokatestvérek, nagybácsik, mindenféle rokon.

A vacsora apropója, egyébként, a *fügeünnep* volt, ami az év legfontosabb eseménye Pettitóban.

A már megszokott ebédlőasztal körül nem is fértek el, Lucinda valahonnan újabb asztalokat, székeket szerzett, a tisztás egy nagyszabású fogadás helyszínévé lett. Rosario csak kapkodta a fejét, új és új ismeretségek, kedves filippin arcok, és mindegyikről az derül ki, hogy közeli hozzátartozó. *Nyüzsögtek* a rokonok az asztalok körül, mindenki segíteni akart valamiben: hordták az evőeszközöket, a tányérokat és az ételeket, elsősorban, persze, a gyümölcsöket.

Mert gyümölcs, az volt bőven.

Különösen füge. Általában is elmondható, hogy Rosario életében nem evett annyi fügét, mint ebben a néhány napban, itt, Pettitóban. Persze mindig is szerette ezt a gyümölcsöt, már otthon, Párizsban is, ezért az a típusú fügekultusz, amit itt, Lucinda házában megtapasztalt, nem volt ellenére.

Minden teríték mellett volt egy tál, gyönyörű, érett fügékkel megrakva, és mindenki előtt volt egy pohár, vagy inkább valamiféle lovagkori serlegutánzat, amelybe fügebort töltöttek.

Emelkedett volt a hangulat, és ez az emelkedettség csak fokozódott, ahogy telt az idő. Besötétedett. Nemcsak besötétedett, de, nyilván az erősen felhős égbolt miatt, sűrű, szinte áthatolhatatlan sötétség ereszkedett le a tisztásra, és a tisztáson álló házra is.

Még szerencse, hogy egyik-másik asztalra egy-egy fáklyát is elhelyeztek. A fáklyák fénye, persze, csak félelmetesebbé tette a tisztás mögötti hegyoldal és az erdő sűrű sötétségét.

Rosariót ez a sötétség sem zavarta.

Valahogy mindent olyan természetesnek érezte!

Az asztaloknál az ilyenkor szokásos nevetések, beszélgetések hallatszottak, ez is azt mutatta, hogy a vendégek jól érzik magukat. És Lucinda is elemében volt: nemcsak az ételek és italok felszolgálását irányította, hanem szinte mindenkihez volt egy-egy jó szava, mindenkivel elbeszélgetett kicsit, senki se érezhette azt, hogy kívül rekedt a társaságon.

– Nemsokára megérkeznek – szólalt meg Jeromo, a manilai másod-unokatestvér, aki szintén eljött erre a kivételes alkalomra, és nemcsak egy-

szerűen jelen volt, de még Rosario mellett is foglalt helyet a vacsorán. – Itt lesznek hamarosan!

Rosario nem kérdezte meg, hogy kik is lesznek itt, még hozzá hamarosan. Annyit mondott neki Jeromo, meg korábban Lucinda is, hogy az évente egyszer megrendezésre kerülő fügeünnep a Szigeteken élő negritók legfontosabb eseménye, ősi szertartás. Ennyit tudott az aznapi estéről, nem többet. Különben is, valami furcsa bódulat kerítette hatalmába, nyilván a fügebor szállt a fejébe, így valahogy minden olyan távolinak, olyan valószínűtlennek tűnt a számára.

Tökéletesen ellazult. Soha ilyen elengedettnek, könnyűnek, jókedvűnek még nem érezte magát.

– Ha megérkeznek, akkor mi is útra kelünk! Velük együtt! – súgta ismét Jeromo, aki szemmel láthatóan Rosario szórakoztatását, szóval tartását tekintette legfontosabb feladatának. Egyébként több ízben maga Lucinda is megjelent az asztaluknál, és nagyon is élénken érdeklődött Rosario hangulata felől.

– Figyelj arra, Jeromo, hogy vele is minden rendben legyen – súgta oda, Rosarióra mutatva, ravasz-kás mosollyal Lucinda az egyik ilyen látogatása alkalmával a manilai másod-unokatestvérnek.

Persze Jeromót sem kellett féltetni! Többször is egyértelműen jelét adta annak, hogy nagyon is tetszik neki a Párizsból jött rokon lány.

A tisztáson, hirtelen, szárnyak suhogását lehetett hallani. A társaságot szemmel láthatóan nem zavarta, nem is nagyon érdekelte, hogy a tisztást körülvevő fákon, valamint Lucinda házán is denevérek telepedtek meg. Sok-sok nagyméretű denevér. Sötét szárnyaikkal szinte beborították Lucinda háromszintes házának a tetejét, falait.

Csak Jeromo hajolt oda Rosarióhoz:

– Látod, megjöttek. Ez azt jelenti, hogy rögtön elindulunk.

Éjfél felé járhatott az idő. A beszélgetés, a nevetgélés az asztaloknál elhalkult, abbamaradt. Csend lett, valószínűtlen csend borult a kicsiny kis tisztásra, a Luciero család fügenapi lakomájára.

Mintha mindenki várna valamire.

Rosario erre a csendre figyelt fel. Kábultsága, elengedettsége egyetlen pillanat alatt megszűnt, különös feszültség lett úrrá rajta.

Amennyire a fáklyák fényénél megállapíthatta, mindenki csak maga elé nézett. Az arcokon ünneplés kifejezés, koncentráció.

Az asztalok úgy voltak elhelyezve, félkörben, hogy az a személy, aki a házból kilépett, rögtön a figyelem közepébe került, hiszen a félkör középpontja a tisztásnak az a része volt, amelyik a házhoz vezetett.

A várakozásteli csendben Lucinda jelent meg háza ajtajában. Fekete, földig érő palástot viselt,

és ez a palást szinte monumentálissá növelte az egyébként vékony, törékeny öregasszonyt.

Kezében egy lantorrú denevért tartott, egy élő lantorrú denevért, a „füleinél” fogva erősen tartotta annak fejét, a nyakához pedig kést szorított.

Egyenesen Rosario asztalához lépett.

Valamit mormogott magában. Rosario nem értette, mit. Lucinda talán éppen ónegrito nyelven mondott néhány mondatot.

A denevért Rosario serlege fölé tartotta. A serleg egyébként majdnem színültig volt fügeborral.

– A denevér vére! – kiáltotta Lucinda, és az éjszakai tisztáson élesen visszhangzott rekedtes, öreges hangja.

Aztán a késsel apró sebet ejtett a lantorrú denevér feje alatt, a nyakán. A vérből bőségesen fröcscent Rosario serlegébe is.

És aztán sorra, mindenkire odalépett Lucinda, a ház úrnője, és mindenki serlegébe jutott valamennyi a denevér véreből. De még ekkor is mozgott a szerencsétlen állat az öregasszony erős, csontos kezében, küzdött az életéért, és még akkor is harcolt, amikor Lucinda az utolsó vendég serlegébe is csöppentett kevéske életerejéből.

Aztán pedig, amikor megszabadult végre a csontos marok szorításából, a lantorrú denevér aléltnak, tehetetlenül elhevert a tisztás sötétlő gye-

pén, és ernyedten verdesett a szárnyaival még hosszú-hosszú percekig.

Rosario maga sem tudta, mit csinál: a denevér vére alighogy megszínezte a fügebort, fenéig ürítette a serlegét.

És a többiek is. Mind-mind kiitták poharukat.

Lucinda várt néhány percig. Mindenki őt nézte, az összes vendég, az összes családtag. És ekkor, hirtelen, jelt adott. Felemelte a kezét, és a fekete palástja is, mintha csak a szél kapott volna bele, megemelkedett.

És Lucinda jelére a Luciero család tagjai mind, köztük Rosario, *szárnyra keltek*, felrepültek a magasba, elképesztő magasságokba. Tettek néhány kört Lucinda háza körül, majd a tenger, a végtelen Dél-kínai tenger fölött repültek tova, ki tudja, milyen messzire.

Rosario akkor, azon az éjjelen igazán, maradéktalanul boldog volt. Hatalmas denevérszárnyai könnyedén emelték fel a levegőégbe, világoskék szeme pedig a csillagtalan éjszakában is tisztán látta a dühöngő tenger tarajos hullámait.

Mindig is valami ilyesmire vágyott: szállni a hullámok felett, bele a vaksötét bizonytalanba.

AZ ÖREGEMBER NEVETÉSE

Mondják, ahogy telnek az évek, egyre feledékenyebb leszek. Nem tudom. Lehet, hogy így van. De tudom, hogy bizonyos dolgokat úgysem felejték el soha. Nem felejttem el, többek között, az Öregember nevetését sem. Mindig emlékezni fogok arra, ahogy néhány nappal a halála előtt *kibukott* belőle az a nevetés. Szinte kiszakadt belőle. Keresem a szót, hogy érzékeltetni tudjam, mennyire váratlan volt az, ahogy felnevetett. Mintha valamiféle üvegfal tört volna darabokra, amely üvegfal mögött korábban csak távoli szereplők néma gesztusait láthattuk.

Akkor már hat hónapja feküdt egy kórházi ágyon, magatehetetlenül. A teste lebénult, a bal kezét tudta csak mozgatni. Azzal tett tétova jelzéseket. Beszélni sem tudott. Valamiféle hangok jöttek ki a torkán, leginkább kutyaugatásra emlékeztettek ezek a hangok. Nyüsztésre és ugatásra. *A beszédközpont is megsérült az agyban*, ilyesmit magyarázott az orvos.

Merthogy az öregember agyi infarktust kapott. Korábban még azt sem tudtam, hogy létezik ilyesmi, *agyi infarktus*, de azóta már tudom, hogy létezik. Az orvos elmagyarázta azt is, hogy ez nem azonos az agyvérzéssel. Az agyvérzés egészen más.

Az agyi infarktus esetében az agyműködés váratlanul megáll, viszonylag rövid időre. Ha jól értettem az orvos szavait. Tehát leáll az agyműködés. Ennyi. Amikor újraindul, nem lehet pontosan tudni, milyen mértékben is indul újra. Mennyire éli túl ép elmével ezt a leállást a beteg.

Utólag könnyű okosnak lenni. Már mint az Öregember esetére gondolok, vagyis az ő agyi infarktusára. Egészen egyszerűen nem kellett volna a leszállított fával foglalkoznia. Mindig is nagyon készült a télre, általában már tavasszal megrendelte a fát, és aztán, amikor a szállítók ledobálták a fahasábokat az udvarra, fogta és szépen felpolcolta azokat a sufni mellé, a kert végébe.

Aztán egész nyáron várták a takarosan rendbe rakott fahasábok, hogy valamikor ősszel vagy télen a cserépkályhába kerüljenek.

Mondom, az Öregembernek nem kellett volna a fahasábokkal foglalkoznia. Mióta a gázt is bevezették a faluba, és a szomszéd veje, aki egyébként civilben gázszerelő, megcsinálta a cirkofűtést, azóta nem volt igazán szükség a fára. Nem kellett már félni a hidegtől. Persze nagyon is szükség volt a fára, takarékosági okokból. A fafűtés mégiscsak olcsóbb. Ezt mindenki tudja.

Ezen a tavaszon is így volt. Az Öregember megrendelte a fát, jött is a szállítmány, le is szór-

ták a fahasábokat, ahogy szokták. Két mázsa fa. Nem több.

Aztán az öregember nekiállt felpakolni a fahasábokat a sufni mellé. Nem volt ott a fia, hogy segítsen. Senkije sem volt ott. Valamiért kerülték őt a családtagjai. Utólag azt lehet mondani, hogy túlságosan is erős egyéniség volt. Szigorú. És nem volt egy társasági ember. Nem lehetett vele meginni egy pohárka bort, elbeszélgetni a világ dolgairól. Mindig akart valamit. Mindig *többet* akart. Aztán nem igazán vitte semmire. A fene tudja, hogyan is van ez.

A fiától is mindig olyasmit kérdezett, hogy *na, hogy alakul a pályád? Most min dolgozol? Olvastam az újságban, hogy a kollégádat kiutazzatják Amerikába. Te miért nem utazol? Miért nem te kaptad azt a kitüntetést, amit most, az ünnepek alatt adtak át? Te is megérdemelnéd...* Nem volt ezekben a ritka beszélgetésekben számonkérés, inkább féltés volt bennük, és a siker akarata. Hogy elérje a fia azt, amit ő nem. Mégis kényelmetlen volt. A fiúnak. Nem lehet az ilyen kérdésekre mit mondani...

Ezért aztán sokat volt egyedül. Az Öregember. Ha leszállították neki a fát, nem volt segítsége. Nem volt, aki felpakolja a fahasábokat a sufni mellé.

Ezen a tavaszon sem volt ez másképp. Pakolta a fát. Két mázsát felpakolni egyedül, 83 évesen,

azért az nem semmi. A felénél tartott, körülbelül, amikor már rettenetesen fáradtnak érezte magát. Mégsem akart megpihenni. Szeretett volna végezni az egészszel, minél előbb.

Volt egy kedves műsora a tévében. Heti rendszerességgel jött ez a műsor, benne újságírók beszélgettek közéletéről, választásról, politikáról. Az Öregembert ez érdekelt. Ezért sietett. Úgy gondolta, felpakolja még ezt a kis fát, aztán megpihenni a tévé előtt.

Hogy pontosan mikor esett össze, utólag nehéz rekonstruálni. A szomszédok találtak rá, az udvarra leszórt fahasábok mellett feküdt, öntudatlanul. A mentőt is ők hívták ki.

A lehető legjobb kórházi kezelést kapta, a fia, a menyé, az egész rokonság összefogott, hogy mindegy meglegyen. Egyágyas szobát szereztek neki, plazmatévé is nézhetett volna, ha akart volna, aztán meg modern vízágyra is helyezték, hogy ne alakuljon ki felfekvése, hogy a sok fekvéstől ne sebesedjen ki a teste. A teste, amely tökéletesen megbénult. Csak a bal kezét tudta mozgatni, azzal gesztikulált.

Volt aztán minden, katéter, ágytál, mesterséges táplálás, hogy felerősítsék. Hátha visszatér az agyműködés. Hátha még beszélni is megtanulhat, újból.

Gyakran mentem hozzá, látogatóba. Kétnaponta. Leültem az ágya mellé, beszélgettem vele. Pontosabban szólva, én beszéltem, ő meg hallgatott. Néha nyögött. Vagy éppen ugatott kicsit. Mikor hogyan.

És nagyra meresztette a szemét. Így fejezte ki, hogy tetszik neki valami. Hogy elégedett. Emlékszem, egy nyári napon fehér, rövid ujjú ingben jelentem meg nála. Akkor már nyári barnaság volt az arcomon, jókedvem volt, energikus voltam. Mindez neki is feltűnt. Boldogan meresztgette rám a szemét, bal kezét mozgatta az arca előtt, és többször is felugatott. Még az ingemre is rámutatott, egyszer. Így fejezte ki, hogy csinosnak talál. Elegánsnak.

Ritkán dicsért engem az Öregember. Nagyon ritkán. Ezért is nagyon jólesett ez a mostani dicsérete.

Azt nem lehetett tudni, hogyan is alakul majd az Öregember jövője. Ahogy telt az idő, egyre inkább világos lett mindannyiunknak, akik aggódunk érte, az, amit valószínűleg az orvosok kezdetől tudtak. Hogy javulásra semmi esély.

Aztán valaki, egy ápoló, valami olyasmit is mondott, hogy az is kérdés, nem kap-e egy második agyi infarktust. Vagy vérzést, vagy szívrohamot. *Mert az ilyen típusú betegeknél ez bármikor előfordulhat. Minden a keringéssel függ össze. Meg az erek*

állapotával, így mondta az az ápoló, aki egyébként orvosi egyetemre készült.

Én úgy láttam, javul az állapota. Egyre többet beszélgettünk. Elmeséltem neki, hogy éppen min dolgozom, hova is utaztatnak, meg azt is, miféle jutalmat kaptam éppen a munkáimért. Az Öregember nem vágott közbe. És nem voltak kínos, zavarba ejtő kérdései.

A kapcsolatunk is javult. Valahogy kedélyesebb lett minden, szívesebben mosolyogtam rá, ő meg nagy megértéssel és – így éreztem – szeretettel meresztgette rám a szemét. Jók voltak ezek a beszélgetések. Sokat segítettek – nekem. Feltöltődtem tőlük energiával.

Hiába volt plazmatévé a szobájában, mindig tiltakozott az ellen, hogy bekapcsoljuk. Én mégis úgy éreztem, szeretne kicsit hallani a kedvenc témáiról, közéletéről, választásokról, politikáról. Elmondtam neki, éppen mi zajlik. Hogyan is ölik egymást a politikusok.

Akkoriban is éppen népszavazásra készült az ország. Nálunk gyakran vannak népszavazások, okos emberek kérdezik a népet, és mi, a nép, válaszolunk. Már nem is tudom, hogy éppen akkor milyen ügyben, már nem is tudom, éppen akkor milyen politikus szervezésében, de tény, hogy népszavazást írtak ki, tudni lehetett, hogy egy-két hó-

nap múlva szavaz az ország. Mondtam is az Öregembernek:

– Gyógyulj meg, Öregember, szükségünk van rád, szavaznod kell hamarosan, az nem lehet, hogy te ne szavazz egy ilyen fontos kérdésben! – így mondtam neki.

Már korábban is észrevettem a szemében valamiféle cinkos vidámságot. Hogy iróniával, kicsit felülről, majdnem gúnyosan, mégis jókedvűen nézi maga körül a világot. De akkor, erre a mondatomra, felnevetett.

Hangosan, hosszan nevetett, tökéletesen artikulált nevetés volt. Nem ugatott, nem hörgött, mint korábban, ha bármit akart jelezni a hangjával, hanem nevetett, mint egy egészséges ember, akinek valami jó viccet meséltek el, és ő érti a poént. Nevetett, aztán csuklott kicsit a nevetéstől, aztán megint nevetett, és közben folyamatosan és nagyon cinkosan a szemembe nézett, és csak nevetett, nevetett, mint aki nem tudja abbahagyni.

Én meg csak néztem, elképedve. Aztán én is nevettem vele együtt. A folyosóról beszaladt az ápolónő, annyira jókedvűek és hangosak voltunk, nem tudta elképzelni, mi van, mi történhetett.

Két nap telt el. Éjjel, hajnali háromkor megszólalt a mobiltelefonom. A kórházból hívtak. Mire beértem, halott volt.

Sok-sok év telt el azóta, nagyon sok év. Egyre feledékenyebb vagyok, hiába, öregszem. De tudom, hogy az Öregember nevetését soha nem fogom elfelejteni. Valamiért, akkor, mind a ketten nagyon boldogok voltunk.

MEGGAZDAGODÁSOM TÖRTÉNETE

Ha lenne még barátom, vagy legalább ismerősöm előző életemből, és megkérdezné, mi is van velem mostanság, azt válaszolnám, hogy *mostanság nincs velem semmi különös, csak éppen vettem egy kisebb lakást Párizsban, meg aztán résztulajdonosa lettem a Shell olajvállalatnak.*

Ennyit mondanék.

Szerencsére, nincsen már senkim a múltból. Ott, ahonnan jöttem, úgy hiszik, régen halott vagyok, a jelenben pedig, azok között az ismeretlenek között, akiknek társaságában olykor-olykor megjelenek, csak egy vagyok a különöc milliomosok közül, és még csak nem is számítok olyan igazán jó módúnak.

Kezdem a lakással.

Azt mondtam, kis lakást vettem, és valóban kicsi, 150 négyzetméter az egész, mondhatni, légénylakás. Voltaképpen nincs rossz helyen, sőt, nagyon is a központban van, a Dauphine téren, már csak nosztalgiából is ragaszkodom ehhez a környékhez, meg aztán mégis a világ egyik legszebb teréről van szó.

A Shellről pedig tényleg nincs mit mondanom. Az a bróker cég, amelyik a pénzemet kezeli,

biztos befektetésként ajánlotta, és nem bántam meg.

Tulajdonosi részesedésemből – bármennyire is kicsiny százalékban birtoklom ezt a mamutvállalatot! – jól elvagyok, nincsenek extra igényeim, és tudom magamról, nem is lesznek soha.

A biztos háttér megvan, ez a legfontosabb.

★

Szóval, az egész az Henri Robert utca és a Dauphine tér sarkán kezdődött. Korábban is ez volt az egyik kedvenc terem, nem csoda hát, hogy végül itt vettem meg a lakásomat.

Miután meggazdagodtam.

Itt, Párizsban, a Cité-szigetnek ezen a részén minden olyan csendes, annyira nyugodt. Nem úgy, mint a sziget másik felén, amelyet előzőnlenek a turisták! Érthető, hogy előzőnlik azt a felét a szigetnek, hiszen az Párizs igazi központja. Inkább az a különös, mennyire csendes a Cité nyugati fele, ahol a Dauphine tér is található.

Különben pedig a Cité egészének mintegy 17 hektáros területét Párizs bölcsőjének is szokták nevezni, hiszen egyes kutatások és a közkeletű vélekedés szerint is az ókori *Lutetia* városát ezen a jól védhető földdarabon alapította meg a *parisii nemzetség* még valamikor az időszámításunk előtt-

ti I. században. Tény, hogy maga Julius Caesar a galliai hadjáratról szóló emlékirataiban a következőket írta: „*Id [ti. Lutetia] est oppidum Parisiorum, quod positum est in insula fluminis Sequanae*”, azaz „*Lutetia a parisiik városa, amely a Szajna folyó szigetén helyezkedik el*”.

Tehát nem kisebb személyiség, mint Julius Caesar tanúsítja, hogy már akkor itt laktak a „parisiikak”, ezen a szigeten, itt, ahol ma a *Mi Asszonyunk székesegyház*, valamint az *Igazságügyi palota*, a *Rendőrfelügyelet*, és a *Deportált vértanúk emlékműve* is megtalálható.

Mondom, a turisták szívesen látogatják ezeket a helyeket, különösen a *Mi Asszonyunk székesegyház* nagyon népszerű.

Én mégis csak a sziget nyugati csücskét szerettem, azt a részt, ahol Párizs legrégebbi hídja, a *Pont Neuf*, vagyis az „új híd” köti össze a Szajna északi és déli partját magával a Cité-szigettel is.

Itt gazdagodtam meg, öt esztendővel ezelőtt.

Mindig is szerettem itt elüldögelni. A Dauphine tér különleges vadgesztenyefái, amelyek eredetileg a Balkán-félsziget hegyóriásainak erdősegeiből származnak, megnyugtató hatással voltak rám, akkoriban is. Jó volt leülni egy padra vagy a járdaszegélyre, itt, az örökösen nyugtalan nagyváros nagyon is csendes szívében, és kicsit megpihenni.

Öt évvel ezelőtt is ugyanezt csináltam.

Ültem az Henri Robert utca és a Dauphine tér sarkán, és kéregettem.

Akkoriban ez volt a foglalkozásom.

Az előző és a jelenlegi életem közötti mintegy tízéves periódusban.

A földön ültem, a járdaszegélyen, előttem a szokásos, még a dédapámtól megörökölt keménykalap, benne néhány eurocent, csak azért, hogy lássák a járókelők, hogy miért is van ott az a kalap.

Merthogy, természetesen, a pénzért.

Persze, itt kéregetni, Párizsban ezen a csendes, szinte néptelen terén, teljesen értelmetlen. Ezt én is tudtam, már akkor is. De azért jó volt: kéregetni ezen a csendes, majdhogynem néptelen helyen, és gondolkodni.

Gondolkodni azon, hogy miért is ülök itt. Hogy mit is akarok éppen.

Szóval, itt történt. Nyugodt, kora őszi idő volt. Este. Úgy nyolc óra tájban.

Száraz falevelek voltak körülöttem, szinte mindenütt.

Megállt velem szemben az a fiatal fickó. Nem lehetett több harmincévesnél.

Igen, mindez öt évvel ezelőtt történt. Akkor töltöttem be épp a hatvanat. Pontosan emlékszem

mindenre, hiszen a 60. születésnapomat ünnepelem aznap.

Október 2-án van ugyanis a születésnapom.

Ott állt az a fiatal gyerek, előttem, az Henri Robert utca másik oldalán. És figyelt.

Már jó darab ideje figyelhetett.

Aznap, talán éppen a születésnapom miatt, a szokottnál is elgondolkodóbb, álmodozóbb voltam. Ültem a kalapom mögött, és behunyt szemmel ábrándoztam: a gyerekeimről, hogy egyszer majd láthatom őket, a tengerről, hogy egyszer megint megfürdöm benne, talán valahol Monte Carlo környékén, ahova korábbi életemben annyira szerettem elutazni, ha volt rá kevéske pénzem, szóval, nagyon is ritkán.

De legfőképpen olyasmiről gondolkodtam, ott, a keménykalapom társaságában, tudom, mert ezen gondolkodtam mindig is, egész addigi életemben, hogy hogyan lehetne észrevétlenül, fájdalommentesen és nagyon váratlanul elmenni innen, örökre, hogyan lehetne abbahagyni mindent, hétköznapokat, szomorúságokat, kudarcos és izzadágszagú elszánásokat.

Mondom, sokáig észre sem vettem, hogy az a fiatal gyerek figyel engem.

Aztán egyszer csak megszólított.

Emlékszem, nagyon finom öltöny volt rajta, és a cipője is!, elég, ha annyit mondok, annak a ci-

pőnek az árából én több hónapig tudtam volna élni akkoriban.

Vékony arcú, filigrán alkatú gyerek volt ez a fiatal fiú, ahogy közelebb hajolt hozzám, megcsapott frissen borotvált arcának erős, de nem toladó és nagyon kellemes kölniillata.

Emlékszem a hullámos hajára, középen volt elválasztva, gesztenyebarna volt az a haj, és nagyon puhának, dúsnak tetszett, ahogy a homlokába hullt.

Egészen közel hajolt az arcomhoz, és amikor találkozott a pillantásunk, szinte hátrahőköltem a szeme áttetsző kékségétől. Egy pillanatra átvillant az agyamon, hogy nem is e világi ez a kékség, hogy olyan a szeme színe, mint olykor-olykor, meleg nyári reggeleken az égbolt, amikor különösen éles a napsütés. Ahogy találkozott a pillantásunk, a másodperc töredékéig szinte farkasszemet néztünk egymással, majd megszólalt ez az ismeretlen fiatal gyerek:

– Boldogok, akik szelídek, mert örökségül bírják a földet.

Persze, ilyesmire nem lehet mit mondani. Magam is bibliás ember voltam sokáig, bár az idők folyamán eltávolodtam a különböző felekezetektől, így nem mondhattam magamról, hogy bármelyik egyházzal is kapcsolatban lettem volna. Meg aztán,

nem is igen értettem, mit akar mondani nekem ezzel ez a fiatal gyerek.

– Maga nem francia? – kérdezte aztán, látva zavaromat, és kissé hátrébb lépett.

Akkor már tíz éve éltem Franciaországban, jól is beszéltem a nyelvet, de, persze, erős akcentussal. Negyvenéves voltam, amikor az első mondatokat megtanultam, még otthon, Gdańskban. Már szinte középkorú egyetemi oktatóként próbálgattam helyesen kiejteni a francia szavakat. Soha nem sikerült tökéletesen. Ha csak annyit mondtam, hogy *jó napot!*, már minden francia tudta, hogy nem Párizsban szoptatott az anyám.

Mondtam tehát az ismeretlen fiatal gyerekeknek, hogy nem vagyok francia. Csak röviden mondtam. Nem akartam túlbeszélni a dolgokat.

Mondtam neki, hogy lengyel vagyok.

De a fiatal gyerek nem figyelt rám. Már nem nézett a szemembe az átható pillantásával. Az egész viselkedése megváltozott. Kicsit felemelte a fejét, felfelé nézett, talán épp a gesztenyefák lombkoronájára, vagy még annál is feljebb, és suttogott valamit. Furcsa látvány volt: egy elegáns fiatal úr, sötétszürke öltönyben, makulátlanul fehér ingben, Louis Vuitton-féle selyem nyakkendővel, gondosan ápolt hajjal és vékony, szinte nőiesen lágy vonású arcával, ahogy suttog

bele az éjszakába, valahova fölfelé, a fák lombkoronája felé.

Olyan volt ez az egész, az a suttogás, az a réveteg pillantás, mintha valamiféle transzba esett volna. És én is, bevallom, teljesen a hatása alá kerültem, egészen szokatlanul izgatott lettem, a kezem is remegett, pedig nem volt ez szokásom akkoriban.

Aztán hirtelen, ott, a Dauphine téren, abban a kora esti órában madarak százai emelkedtek a magasba.

Mintha a semmiből jöttek volna azok a madarak, nem is madarak voltak, hanem denevérek, olyan váratlanul szálltak fel, talán a fák lombkoronájából, nem is tudom, hirtelen és sokan, több száz denevér, egy kört írtak le felettünk, és repültek aztán tovább a Pont Neuf felé.

Egyetemi oktatóként – *biológiát tanítottam vagy húsz évig* – madártannal is foglalkoztam. Messziről be tudom azonosítani a denevéreket. Így azt is megállapítottam, szinte azonnal, hogy azok a denevérek, amelyek akkor este százával keltek szárnyra a Dauphine tér gesztenyefáinak lombkoronájából, a *barna kései denevér* (*eptesicus fuscus*) fajtájához tartoztak, tehát a megjelenésük annál is inkább meglepő volt a számomra, mert tudtam azt is, hogy ennek a fajnak az egyedei nem ismertek Európában, inkább csak Észak-Amerika erdős területeit kedvelik.

Amint a denevérek nagy szárnycsattogás mellett útra keltek, az én újdonsült ismerősöm is magához tért.

Láthatóan megnyugodott.

Azt talán elfelejtettem korábban megemlíteni, hogy volt az ismerősöm kezében egy aktatáska. Nem kell mondanom, hogy az is a lehető legjobb márkájú volt, krokodilbőr táska, önmagában is jelentős érték.

Ezt a táskát tette le a kalapom mellé az a fiatal gyerek.

– Megveszem a kalapodat, öregember – mondta. – Elcseréled erre a táskára?

Akkor már tíz éve koldultam Párizsban.

Tíz éve éltem a hajléktalanok életét. A dédapámtól örökölt keménykalapnak nem volt semmilyen értéke. Viszont az a krokodilbőr aktatáska, úgy ránézésre, igencsak drága egy jószág volt.

A fiatal gyerek meg sem várta a válaszomat. Fogta a keménykalapomat, és a tenyerébe szórta belőle a benne lévő eurocenteket. Aztán a fejére tette a kalapot, és lassan, nyugodt léptekkel elindult kifelé a térről, a pont Neuf irányába.

Épp a denevérek után.

Csak nagy nehezen birkóztam meg az aktatáskával. Volt rajta valami fura kis biztonsági zár, amelynek a kódja egy darab papíron ott lógott

ugyan a zár mellett, mégis, fél órába is beletelt, mire sikerült kinyitnom.

Isteni szerencse, hogy egyedül voltam azon az estén a Dauphine téren.

Mert a táskában pénz volt. Nagyon sok pénz. Kétmillió euró, 500-as címletekben. Négyezer darab 500 eurós, százas csomagokban.

★

Az első 500-as beváltása volt a legnehezebb.

Akkoriban még nem úgy néztem ki, mint most. Kukából kihalászott kínai tornacipőben jártam, vastag, kötött pulóvert hordtam, amelyet valami ruhasegély-akción kaptam, a nadrágom pedig egy nagyon lekoszlott farmer volt. Mindehhez hosszú ősz szakállt viseltem, a hajam pedig nem látott sampont akkor már hónapok óta.

Nem csodálom, hogy amikor vásárolni akartam a Montparnasse-torony közelében levő Tati-áruházban, pedig ez a szegények áruháza Párizsban, gyanakodva fogadtak. A biztonsági őr átvitte az 500-asomat a szemben levő bankfiókba, hogy ellenőriztesse annak valóságát.

Aztán mégis vehettem egy öltönyt, tiszta alsóneműt, meg egy pár cipőt is.

És aznap éjjel szállodában aludtam.

Egy olcsó kis szálloda volt az egész, a Montparnasse pályaudvar közelében, de mégiscsak szálloda volt.

Fürödni tudtam, és borotválkozni.

Másnap reggel elutaztam Monacóba, vonattal. Egy ottani bankban nyitottam számlát. Monaco ugyanis nem része az Európai Uniónak, ott még nem ellenőrzik olyan szigorúan a pénzek eredetét, amikor is valaki nagyobb összeget helyez el a bankszámláján.

Így is óvatos voltam, első lépésként csak tízezer eurót tettem be a bankba.

A többi már nem érdekes. Fél évbe is beleltem, mire rátettem az összes pénzemet a számlámra, és megvettem a lakásomat, itt a Dauphine téren. Közben persze újabb és újabb öltönyöket vettem magamnak, jó minőségű öltönyöket, így jól öltözöttem, természetes módon kerestem fel az egyik brókerceget, hogy segítsen a pénzem kamatoztatni.

Az ő tanácsukra vettem Shell olajipari részvényt.

Naponta megyek le a Dauphine térre, hogy kicsit elüldögéljek valamelyik padon, ott, a gesztenyefák alatt.

Titokban arra számítok, hogy egyszer majd megpillantom azt a fiatal gyereket az elegáns öltö-

nyében, aki akkor, a születésnapomon megvásárolta tőlem a dédapám keménykalapját.

De tudom, semmi reményem.

Hiszen még denevért sem láttam, ott, a téren, egyetlenegyét sem, soha, azóta, hogy meggazdagodtam.

A KIS KALAPOS HÖLGY

Minden másképpen volt.

Minden másképpen, nem úgy, ahogy elképzelttem.

Találkozásom a Kis Kalapos Hölggyel egyáltalában nem sikerült különösebben jól. Sőt kifejezetten rosszul sikerült.

Mondhatnám azt is, hogy ez egy szerencsétlen találkozás volt. Igen. Nem voltam különösebben boldog, hogy végre megismerhetem, vagy efféle.

Hetvenöt éves vagyok. És legalább hetven éve várom, hogy láthassam a Kis Kalapos Hölgyet. És ma, amikor megpillantottam, szinte semmi sem úgy történt, ahogy kellett volna.

Először is, nem volt kalapja a Kis Kalapos Hölgynek. Egészen egyszerűen kalap nélkül keregett fel itt, az otthonomban.

Lakásom New York egyik legjobb részén, a 12. utcában van. A harmadik emeleten lakom, a lifthez csak nekünk, itt lakóknak van kulcsunk, de igazán nem különösebben megerőltető feljönni hozzám. Ezt szeretném hangsúlyozni.

Mégis, amikor végre megérkezett a Kis Kalapos Hölgy, egyre csak lihegett, és azt mondta, hogy *sok neki a lépcső*, és hogy *ezt ő nehezen bírja*. Nem tudom. Szóval, lihegett, meg kalap sem volt rajta.

És még azt is mondta, hogy *azért nincs rajta kalap, mert a lépcsőmászás, és a nagy meleg...* Hogy ezek az ő számára lehetetlenné teszik, hogy kalapot hordjon. Különösen a meleg... *De különben is, ő attól még a Kis Kalapos Hölgy, hogy nem hord kalapot....* Ezt mondta. És hogy *mit gondolok én, hogy ennyiért, hogy még a frizuráját is tönkreteszi...* Hogy *ennyiért hogyan is képzelem, hogy majd a haját...* Hogy *hogyan is képzelem, hogy kalapot tesz a fejére, hogy a haja tönkrelapuljon...*

Így mondta, *tönkrelapuljon...*

Nekem ez az egész így, nem nagyon tetszett. Mindegy. Ezzel ő nem foglalkozott, hanem rögtön ezután azt kérdezte, *mi az igényem*. Hogy *mit szeretnék*. Azt mondta, *mondjam meg egyértelműen*. Hogy *ne féljek, ő nagyon profi*. És *biztosan jó lesz nekem*.

Aztán *odahajolt*, egészen közel... Hozzám. Odahajolt. És akart simogatni...

És akkor gurulni kezdett a székem. A kerek székem. Mert a fék nem volt rögzítve.

És a kerek székem pont akkor indult meg, amikor ő odahajolt... Mert a rámpa, amely a bejárat ajtóhoz vezet, éppen ott álltam, a rámpa tetején, szóval az lejt. És megindult a szék. És ahogy a Kis Kalapos Hölgy *odahajolt*, épp akkor a szék, hogy így mondjam, *a lendülete a széknek*, szóval, hogy ne sokat beszéljek, szóval a lendülete a széknek meglökte a Kis Kalapos Hölgyet.

És ettől a lökéstől hátrazuhant.

És olyan szerencsétlenül zuhant, hogy beverte a fejét. Igen, ha lett volna rajta kalap, akkor nem lett volna semmi baj. Mert a kalap megvédte volna. A kalap kicsi kis szalagja, melyet az álla alatt megkötött volna, megtartotta volna a kalapot, így aztán, amikor zuhant volna, akkor nem éppen az előszobai szekrény éles peremébe vágódott volna a feje, hanem a kalap ért volna a peremhez, és akkor nem lett volna olyan súlyos a sérülés. Igen... Ha lett volna kalap a Kis Kalapos Hölgyn. Akkor minden másképp alakul.

Én csak két dolgot tudok. Ez a találkozás rosszul sikerült. Ez az egyik.

A másik, hogy továbbra is találkozni szeretnék a Kis Kalapos Hölgygel.

Hívom is az ügynökséget, hogy küldjenek valaki mást.

Küldjék el végre az igazit... Akire oly régóta várok. Legalább hetven éve.

A MOBILTELEFON

Mondják, hogy *azóta* Paolo Carnito egyetlen pillanatra sem akar megválni a mobiltelefonjától.

Mondják azt is, hogy ma már senki nincs, aki hinne a kerületi tisztii főorvosnak. Az öreg Benvenuto! Ahogy az megállapítja a halál beálltát!

Tény, hogy Paolo Carnito temetése esemény volt a városban. Persze, hogy esemény volt. Az egyetlen valamirevaló kávéház tulajdonosának a temetése! Hiszen ismerte őt mindenki. És nemcsak ismerték, de szerették is. Igen. Mindenki szerette, aki számít.

A halála váratlan volt. Váratlan, és éppen ezért megrendítő.

A takarítónő talált rá, hajnalban. Paolo Carnito a padlón feküdt, az irodájában, közvetlenül az ajtó mögött. Az öreg Benvenuto jött ki hozzá. Megvizsgálta, és aztán csak annyit mondott, itt már nem lehet segíteni.

Szívinfarktus.

A temetésről Carnito egyetlen örököse, a lánya intézkedett. Julia imádta az apját. És húszévesen nem gondolt olyasmire, hogy a saját lábára áll, és így viszi tovább a családi vállalkozást. A kávéházat.

Paolo Carnito három napig feküdt a koporsóban. A családi birtokon álló háromszintes kastély földszinti dísztermében ravatalozták fel. Sokan, nagyon sokan jöttek el hozzá, hogy végső búcsút vegyenek tőle.

Julia úgy intézkedett, hogy apját a kastély mögötti rózsalugasba temessék. Rengeteg pénzt költött a szertartásra.

A halottat szépen megmosdatták, ahogy illik. És a legjobb öltönyébe öltöztették. Volt egy öltönye Paolo Carnitónak, amelyet különösen szeretett. Egy tengerészti egyenruha, dupla gombozással.

Aztán ott volt még a mobiltelefon. Carnito imádott telefonálni. Volt egy egyedi, gyémántokkal díszített készüléke, az volt a kedvence. Julia persze azt is beletette az apja mellé a koporsóba.

A temetésen sok százan jelentek meg. A gyászolók arcán igazi megrendülés, szemükben valódi szomorúság. Hiszen mindenki szerette az elhunytat.

Julia a sír szélén állva nézte, ahogy a koporsóra hullanak a földdarabok. Nem akarta, nem tudta elhinni, hogy mindez valóság lenne.

És ekkor különös dolog történt. Hirtelen minden zenélni kezdett! A női táskák, a férfiöltönyök, a nadrágzsebek! Mint valami földöntúli koncert helyszíne, olyanná lett a rózsalugas!

A legkülönbözőbb csengőhangok, dallamok szólaltak meg a gyászoló gyülekezet soraiban.

Kísérteties volt. A temetői szolgák mintegy vezényszóra álltak le a föld lapátolásával. Talán megértették, hogy a munkájuk feleslegessé lett.

A gyászolók egyszerre nyúltak a mobiljukhoz. Mert a telefonok zenéltek, olyan hangosan, olyan erővel, mintha végítélet lenne!

És a legcsodálatosabb az volt, hogy senki sem tudta a mobilját elnémítani.

Aztán megszólalt egy hang. Valamelyik telefonból szólt, annyi biztos. Egy mindenki által ismert, rekedtes férfihang mondta, szinte könnyörögve:

– Kislányom, kérlek, engedj ki végre! Alig kapok már levegőt. És annyira sötét van itt, a mélyben...

Mondják, hogy Paolo Carnito még a vécére is magával viszi a telefonját. És alvás közben is azt szorongatja a kezében.

Mondják azt is, hogy a lánya, Julia azóta is gyakran elsírja magát. És különösen érzékenyen reagál arra, ha megcsörren egy mobil.

Pedig az ilyesmi gyakran megesik...

TALÁLKOZÁS AZ ANGYALLAL

Az egész a zsilipnél kezdődött.

Álltam a *Deûle* partján, néztem a hajót. Figyeltem, hogyan zsilipel a kapitány.

A *Deûle* majdnem olyan, mint egy folyó. Amikor azt mondták az itteniek, hogy *ez nem is folyó, csak egy mesterséges, ember által épített csatorna*, csodálkoztam.

Merthogy azt hittem, folyó.

Persze, ahonnan én jöttem, messziről, nagyon messziről, *idegen földről*, így mondják az itteniek, *akik nem utaznak sehova, mert szerelmeseik a szülőföldjükbe*, szóval, arrafelé, ahonnan én jöttem, egész más fogalmaink vannak a csatornáról. A sivatagban, mint tudjuk, se folyó, se csatorna.

Legfeljebb szennyvízcsatorna a városokban, de az az utcák és a házak alatt kanyarog, láthatatlanul.

Álltam a *Deûle* partján, néztem a vizet. Meg a hajót. Nem egyszerű hajó volt az, hanem egy hosszú, lapos tengerjáró teherhajó. *Uszály*, így is mondhatom, de az uszály, a mi fogalmaink szerint, vontatóhajóhoz kapcsolódik. Ennek a hajónak viszont saját motorja volt. *Motoros uszály*, mondjuk így. Arrafelé, ahonnan én jöttem, nem

nagyon ismernek ilyet, magam sem láttam hasonlót korábban.

Hatalmas egy hajó volt, az már igaz, árut vitt, ki tudja, hova.

Szóval, néztem a hajót meg a vizet. Aztán egyszerre csak ott állt mellettem. Az angyal. Kicsi volt, olyan, mint egy négyéves kislány.

Négyéves kislány, hófehér harisnyában, piros szoknyában, rövid, piros télikabátban. Még fehér, kötött sapkája is volt. Ilyen piros-fehér volt az egész jelenség. Az arca is piros volt, meg az orra is, kicsit.

December volt, hideg.

Ott állt mellettem. Igazából, először fel sem tűnt, hogy ott áll. Csak akkor vettem észre, amikor megszólalt:

– Miért van autó a hajó tetején? – kérdezte.

– Autó?

Valóban, ott volt egy autó a teherhajón, a hajó végében, a kapitányi kabin mellett. Egy teljesen mindennapi személyautó, amelyet úgy egyébként mindenki használ, a városokban, az utcákon, vagy éppen vidéken, országutakon, és, persze, autópályákon is.

Különösen hatott. Autó, ott, a teherhajó tetején. Vízen utazik, ki tudja, hova. Talán még a tengerre is kiviszik. Ez járt a fejemben.

Ő is ilyesmire gondolhatott. A tengerre! Hogy elviszik az autót a tengerre! És akkor az autó a ten-

geren is átkel! Eljut egészen messzire, addig, amíg partot nem ér az a motoros uszály.

Amíg ki nem köt a kapitány.

Ezeket a típusú teherhajókat általában egyetlen ember viszi, legfeljebb a családja segít neki, nem kell hozzá különösebb személyzet. A kapitány, aki valószínűleg egyben az uszály tulajdonosa is, ott áll a kabinban, belátja maga előtt az egész irdatlan hosszú fedélzetet, és a hajó előtt a vizet is. És a kabin mellett ott áll a saját gépkocsija.

Aztán amikor zsiliphez ér, akkor zsilipel.

Ez is természetes. Az egész olyan egyszerű: megvárja, amíg a víz megfelelő magasságú lesz a zsilipcsatornában, akkor a zsilip öre kinyitja a hajó előtt lévő kaput, az pedig bemegy a két zsilipkapu közé, és amikor bement a hajó, akkor mögötte becsukódik a kapu, és aztán a kapitány meg a hajó megvárja, hogy a zsilipcsatornában megfelelő szintű legyen a víz, ahhoz, hogy a második kapu is kinyíljon, és a hajó kimehessen végre a zsilipcsatornából.

Ilyen a zsilipelés.

Nézem, hogyan zsilipel a kapitány, közben meg ott áll mellettem az a kislányforma valaki, és azt kérdezi, minek is van ott a hajón az autó.

És a vizet bámulja.

Mintha látna abban a vízben valamit.

Zavaros az a víz, sárgás iszap kavarog benne, nem valami felemelő látvány.

– Nézem a sárkányokat – mondja.

– A sárkányokat? – kérdezem.

– Igen, a sárkányokat. Ott vannak a hajó alatt, látom őket. Megisszák a vizet, ezért lesz kicsi a víz itt, a két kapu között. Amikor meg azt akarják, hogy megint sok legyen a víz, akkor kiköpik, amit korábban megittak.

A négyévesforma kislány egyedül volt, nem láttam a közelben senki felnőttest. Azért is neveztem magamban angyalnak, mert olyan volt, mint aki a semmiből jött. Olyan volt, mintha csak álmodnék. Mintha álmomban láttam volna mindent, a kislányt, a hajót, a zsilipkapukat, a zavaros vizű csatornát, mindent.

– Honnan tudod ezeket? Honnan tudod, hogy a vízben sárkányok vannak, és ha vannak is, hogy mit is csinálnak ezek a sárkányok? – kérdeztem.

– Ó, már régóta ismerem őket. A sárkányokat. Mind a barátaim. Van olyan, hogy velük úszkállok a hajók körül. Olyankor ők is feljönnek a víz felszínére, nagyokat csapdosnak az uszonyukkal. Örülnek, hogy velük vagyok. Most nem úszkállok velük, mert hideg van. De nyáron! Nyáron sokat szoktunk lubickolni. Persze, amikor erre járok.

– Jársz másfelé is? Merrefelé?

– Majdnem mindenütt jártam már, ismerem az összes sárkányt az összes zsilipnél. Mind a barátaim. Nem félek tőlük még ennyire sem!

A hüvelyk- és a mutatóujját összeszorítja, úgy mutatja, milyen kicsit sem fél semmilyen sárkánytól.

Ahogy beszélgettünk, észrevétlenül múlt az idő. Amikor a zsiliphez kimentem, reggel volt, vagy legalábbis kora délelőtt. Most pedig már esteledik, látom, hogy a zsilip öre is felkapcsolta a lámpákat, fényárban úszik minden, az érkező hajósok így jobban tudnak tájékozódni.

– Reggelig leszek itt – mondja az angyal mellett –, vagy lehet, hogy holnap délig. Akkor értem jön egy hajó. Tahitire utazom. Meglátogatom az ottani sárkányokat. Voltál már Tahitin? Tudod, az egy sziget.

– Arrafelé is vannak sárkányok? – kérdezem. Nem válaszolok a kérdésére, mert nem akarom, hogy megtudja, még soha, semmilyen szigeten nem voltam eddigi életemben.

– Sárkányok mindenütt vannak – vonja meg a vállát az angyal, és most először néz rám, az arcomba, kíváncsian. Talán a kérdéséről már el is feledkezett. Vagy mindent tud rólam, azt is, honnan jöttem, miféle vidékről, és azt is, hogy még soha nem jártam semmiféle szigeten, pláne nem Tahitin. Hosszan az arcomba néz, a szemembe, aztán azt mondja:

– Fura, hogy a felnőttek igazából nem is hisznek a sárkányokban. Pedig mindenféle régi rajzokban is ott vannak a sárkányok, meg a mesékben is sokat beszélnek róluk. Mégsem hiszik el, hogy mindig is voltak sárkányok, meg, ha voltak, akkor lesznek is, mindig.

Miközben ezeket mondta az angyal, újabb és újabb hajók, motoros uszályok jöttek a zsiliphez. Figyeltem őket, ahogy szép nyugodtan kivárják a sorukat, néztem, hogyan emelkedik és hogyan süllyed a víz a zsilipcsatornában, hogyan nyílnak, hogyan csukódnak a kapuk. Nehezen nyíltak és nehezen csukódtak a kapuk, lassan süllyedtek és lassan is növekedett a víz szintje a zsilipek között.

Mindenhez idő kell, gondoltam magamban, nem lehet semmit sem sűrgetni.

– Mindenhez idő kell – mondta mellettem az angyal, mintha olvasna a gondolataimban. – Nem lehet semmit se sűrgetni – tette hozzá, és közben a szemembe nézett. Majdnem úgy, mintha kicsit csúfolódna velem.

Időközben megvirradt, sőt a reggel is elmúlt, a zsilip öre már rég kikapcsolta a reflektorokat. Ködös, nyirkos idő lett, kellemetlen, fagypont körüli hőmérséklettel, bárhogy is öltözik fel ilyenkor, mindenképpen fázik az ember.

– Éppen valami ilyesmire gondoltam, amit mondtál, mármint arra, hogy szükségünk van az időre, semmit sem lehet sürgetni – mondtam jó hangosan az angyalnak. Szinte kiabáltam, mert egy közeledő teherhajó motorja akkora zajt csapott, hogy már a saját szavamat is alig értettem.

Az angyal nem válaszolt. Csak nézte a közeledő hajót, aztán tett néhány lépést a csatorna széle felé.

Itt, a *Deûle* partján, a zsilipnél, végig korlát van. A korláthoz közel álltunk, éppen azért, hogy jobban lássuk, hogyan is zsilipelnek a hajók.

Az angyal, mielőtt bármit is tehettem volna, átbújt a korlát alatt. Ott állt, egészen a csatorna szélén. Alatta a zsilipkapuk közötti irdatlan mélység.

– Gyere vissza! – kiabáltam rá. – Azonnal bújj vissza a korlát mögé!

És már léptem is oda, hogy a korláton átnyúlva megragadjam a karját. Úgy éreztem, vigyáznom kell az angyalra. *Mégiscsak egy négyéves kislány*, gondoltam magamban.

De akkorra már nem láttam őt, sehol.

Sűrű köd vett körül, olyan sűrű, hogy még a korlátot is alig láttam magam előtt. És nagyon hangosan zúgott előttem az éppen akkor zsilipelő hajó motorja.

Akaratlanul is visszaléptem a korláttól. Az a zaj! Úgy éreztem, hogy az agyamban zakatol az a motor.

És az a köd! Olyan volt körülöttem minden néhány másodpercig, mintha csak megvakultam volna.

★

Ma is gyakran kijárok a *Deûle* partjára, oda, a zsiliphez, ahol az angyallal találkoztam, egykoron.

Titokban azt remélem, újra megpillanthatom őt, újra beszélgethetek vele, ugyanúgy, mint akkor, amikor olyan váratlanul tűnt el a szemem elől.

Szorongva gondolok vissza erre a furcsa találkozásra. Mindig az az érzésem, nem tudtam kellőképpen vigyázni rá.

Miután abban a ködben és zajban elvesztettük egymást, azon a furcsa napon, amikor is az idő olyan észrevétlenül és különös módon telt, hazatérve a csatornához közeli otthonomba két-ségbeesetten figyeltem a híradásokat, a televízió és a rádió hírműsorait. Azt hittem, hogy a hírekben beszámolnak majd egy négy év körüli kislány eltűnéséről, és kérik a kisváros lakosságát, segítsenek a felkutatásában. Napokon át figyeltem az újságokat, az interneten is újból és újból rákerestem az eltűnt személyek listájára, hátha megpillantom a fényképét ennek a különös idegennek, aki azt állította magáról, hogy még a sárkányok is a barátai. A hí-

rek újból és újból számomra közömbös dolgokról, leginkább politikusok beszédeiről szóltak, az el-tűnt személyek között pedig azóta sem fedeztem fel az ő fényképét.

Mintha nem is hiányozna senkinek.

Lehet, hogy csak álmodtam ezt a találkozást.

Néha már-már azt gondolom, nem is láttam az angyalt soha, soha életemben, és nem beszélgettem vele ott, a *Deûle* partján, a zsilipelő hajókat figyelve.

És éppen ez a gondolat adja a számomra a re-ményt!

Mert ha tényleg csak álmodtam őt, a különös idegent, akkor még visszatérhet: újból, váratlanul akár, akkor, amikor álomra várva végre elnyugszom, és lehunyom a szemem.

TARTALOM

AZ EGÉSZEN KICSI KIS LÉTEZŐ

1. fejezet Döntésre várva	7
2. fejezet A főcenzor halála	18
3. fejezet Paolo Cantante, az „óriás”	29
4. fejezet Csoda Livornóban	40
5. fejezet Livorno koldusa	51
6. fejezet Julietta és Valentino, avagy a gyilkos személyének meghatározása	63
7. fejezet A történet vége	77

ÉS EGYÉB TÖRTÉNETEK

A denevér vére	103
Az Öregember nevetése	124
Meggazdagodásom története	132
A Kis Kalapos Hölgy	144
A mobiltelefon	147
Találkozás az angyallal	150

Napkút Kiadó Kft.
1043 Budapest, Tavasz u. 4.
Telefon: (1) 225-3474
Mobil: (70) 617-8231
E-mail: napkut@gmail.com
Honlap: www.napkut.hu

Felelős kiadó
Szondi György

Szöveggondozó
Kovács Ildikó

Tördelőszerkesztő
Szondi Bence

A címlapon a szerző
„Je te garde” című festménye látható

Nyomdai kivitelezés
Molnár Nyomda és Kiadó Kft.

Felelős vezető
Molnár Csaba

ISBN 978 963 263 407 4